

โครงการส่งเสริมความเข้าใจการชั่งตวงวัด
และ เยาวชนของประเทศไทย

362.7
M 456 A7

โครงการสนองความต้องการของเด็ก

และ

เยาวชนของประเทศไทย

โดย

นายบุญถิ่น อัตถากร และคณะ

ม.ร.ว. พรรณเรือง อัตถากร

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงพระศพ

หม่อมเจ้าทศโนภาส เกษมสันต์

ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๐๘

362.7

ป456กท

โครงการสนองความต้งการของเด็ก

และ

เยาวชนของประเทศไทย

โดย

นายบุญถิ่น อัตถากร และคณะ

ม.ร.ว. พรรณเรือง อัตถากร
พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงพระศพ
หม่อมเจ้าทศโนภาส เกษมสันต์
ณ เมรุวัดมกุฏกษัตริยาราม
วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๐๘

ចំណាត់

១៧

ចំណាត់

២៦២.៧

២ ៤៥៦ ៣៣

ចំណាត់

២ ៣៦២ ៤៣៤ ០.២.

พ.ศ. ๒๔๒๑ - ๒๕๐๘

8 กันยายน 2508

เรียน ม.ร.ว. พรรณเรือง อัศดากร

หนังสือของท่านลงวันที่ 30 สิงหาคม 2508 ขออนุญาตจัดพิมพ์ผลการสำรวจและวิจัยเกี่ยวกับโครงการสนับสนุนความต้องการของเด็กและเยาวชนในประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2507 โดยจะจัดพิมพ์เฉพาะในตอนที่กำลังกล่าวถึงโครงการสนองความต้องการของเด็กและเยาวชนไทย เพื่อแจกจ่ายเป็นที่ระลึกในงานพระราชทานเพลิงพระศพหม่อมเจ้าทศโนภาส เกษมสันต์ ในวันที่ 18 กันยายน 2508 นั้น

สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ ขอเรียนว่ามีความยินดีอนุญาตให้พิมพ์ได้ตามความประสงค์ และขออนุมัติในการบำเพ็ญกุศลครั้งนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) พลเอก เนตร เขมะโยธิน

(เนตร เขมะโยธิน)

เลขาธิการสภาวิจัยแห่งชาติ

คำนำ

ด้วยคณะกรรมการศูนย์รวมการศึกษาวิจัยปัญหาเยาวชนได้มอบให้ข้าพเจ้าสำรวจและวิจัยการดำเนินงานเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของประเทศไทย ทั้งให้จัดทำโครงการสนองความต้องการของเด็กและเยาวชนของประเทศไทย Planning for the Needs of Children and Youth in National Development” ขึ้น สำหรับใช้เป็นเอกสารในการประชุมเกี่ยวกับความต้องการของเด็กและเยาวชน ซึ่ง UNICEFEAPRO จัดขึ้น ณ ศาลาสันติธรรม พระนคร ระหว่างวันที่ 13—24 กันยายน 2508 ข้าพเจ้าจึงได้ขอให้คณะอาจารย์สังกัดกรมการฝึกหัดครู รวม 18 ท่าน เป็นผู้ช่วยในการสำรวจและวิจัยปัญหาด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็กและเยาวชน และได้แบ่งงานออกเป็น 7 สาขา คือ แนวโน้มของจำนวนประชากร สุขภาพอนามัย โภชนาการ อาหารและเกษตร การศึกษา สังคมสงเคราะห์ และภาวะเศรษฐกิจและกำลังคน รวมเป็นรายงานทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษประมาณ 1300 หน้า พิมพ์ดีด รายงานนี้ใช้เวลาในการจัดทำประมาณ 8 เดือน อาศัยข้อเท็จจริงและสถิติต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ถึงสิ้นปี พ.ศ. 2506 ทั้งได้รับความร่วมมือจากหน่วยราชการ องค์กร และท่านผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ อีกเป็นจำนวนมาก

ดังได้กล่าวแล้วว่า รายงานชุดนี้จัดทำขึ้นสำหรับใช้ในการประชุมของ UNICEFEAPRO แต่ข้าพเจ้าเห็นว่า หนังสือชุดนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาเรื่องเด็กและเยาวชนตลอดจนผู้ที่สนใจโดยทั่วไป จึงได้จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อเผยแพร่ทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ในโอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุกท่านที่มีอุปการคุณช่วยให้งานชิ้นนี้สำเร็จรวดเร็วและหวังว่าท่านผู้อ่านทั้งหลายจะกรุณาให้อภัยแก่คณะผู้จัดทำในข้อบกพร่องต่าง ๆ

นายบุญถิ่น อัตถากร

อธิบดีกรมการฝึกหัดครู

กันยายน 2508

สารบัญ

	หน้า
ภาค 1 บทนำ	1
ข้อความเบื้องต้น	1
สภาพทั่วไป	2
ภูมิประเทศ	2
ประชากร	3
การปกครอง	4
สภาพทางสังคม	5
เศรษฐกิจ	5
ภาค 2 ความต้องการในด้านต่าง ๆ	8
สุขภาพอนามัย	8
โภชนาการ	12
อาหารและการเกษตร	17
การศึกษา	20
การสงเคราะห์เด็ก	28
ภาค 3 โครงการสนับสนุนความต้องการของเด็กและเยาวชน	32
แผนพัฒนาการเกษตร	32
แผนพัฒนาการศึกษา	34
แผนพัฒนาการสาธารณสุข	37
แผนพัฒนาการสงเคราะห์เด็ก	38
แผนพัฒนาการขนส่งและคมนาคม	39
แผนพัฒนาการพลังงาน	40
ภาค 4 สรุปและเสนอแนะ	42
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจสังคม	42
ประชากร	43
การเกษตร อาหารและโภชนาการ	43
การสังคมสงเคราะห์	45
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย	46
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาทางการศึกษาและการพัฒนากำลังคน	48
ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาและการสร้างกำลังคน	51

ภาค 1 บทนำ

1. ข้อความเบื้องต้น

นอกจาก “จตุปัจจัย” ซึ่งได้แก่อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค อันเป็นเครื่องยังชีพขั้นมูลฐานแล้ว คติทางพุทธศาสนายังสอนให้ตระหนักว่าคุณค่าของชีวิตยังขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่เป็นนามธรรมอื่น ๆ อีกด้วย ฉะนั้น เมื่อพิจารณาความต้องการของเด็กควรจะพึงเล็งถึงความจำเป็นในการยังชีพในด้านรูปธรรม และสิ่งซึ่งจะทำให้ชีวิตสมบูรณ์อันได้แก่ การศึกษา สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กด้วย เมื่อพิจารณาดู “ประกาศเรื่องสิทธิของเด็ก” ของสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ จะเห็นว่ามีความสอดคล้องกันกับความคิดเห็นของคนไทยในเรื่องนี้

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบันทั้งทางเทคโนโลยี และทางสังคม ทำให้เกิดทั้งผลดีและผลร้ายต่อชีวิตของเด็ก ความเป็นอยู่ของสังคมส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงจากสภาพชนบทไปสู่สภาพในเมืองมากขึ้น สังคมยังเจริญมากขึ้นมนุษย์ก็ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันมากยิ่งขึ้น สภาพของสังคมปัจจุบันแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ความต้องการของเด็กมิใช่เฉพาะ “จตุปัจจัย” อันเป็นเพียงเครื่องยังชีพเท่านั้น แต่ยังต้องการสิ่งอื่นที่นอกเหนือไปกว่านี้ ดังนั้นหากปรารถนาที่จะให้เด็กมีชีวิตอย่างเป็นสุขแล้ว ก็ต้องช่วยให้เด็กได้รับทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อเสริมสร้างชีวิตของเด็กให้มีคุณค่าอย่างสมบูรณ์

ความต้องการของเด็กมีหลายด้านด้วยกันกล่าวคือ ความต้องการในด้านสุขภาพอนามัย โภชนาการและอาหาร การศึกษา และสวัสดิการสังคม การจัดลำดับความต้องการของเด็กว่าอะไรจะมาก่อนนั้น ไม่น่าจะมีความสำคัญนัก เพราะความต้องการแต่ละด้านต่างก็มีสาระสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ทั้งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันด้วย ดังนั้น การดำเนินงานของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ จึงควรกระทำทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน และให้งานประสานกันไปอย่างใกล้ชิด นอกจากนั้นควรจะได้หยิบยก ปัญหาที่รีบด่วนมาพิจารณา ดำเนินการ ให้เหมาะสม แก่กาลสมัย และสภาพของสิ่งแวดล้อมด้วย

ฉะนั้น ก่อนที่จะกล่าวถึงรายละเอียดต่าง ๆ ในเรื่องความต้องการของเด็ก และเยาวชนในประเทศไทย จึงขอแนะนำสภาพทั่ว ๆ ไปของประเทศและประชาชนชาวไทยมากล่าวไว้เพื่อเป็นพื้นฐานก่อน

2. สภาพทั่วไป

ภูมิประเทศ ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อน ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปเอเชีย มีพื้นที่ประมาณ 514,000 ตารางกิโลเมตร พังทเลทางด้านอ่าวไทย และด้านมหาสมุทรอินเดียรวมกันยาวประมาณ 2,615 กิโลเมตร พรมแดนทิศตะวันตกและทิศเหนือจดสหภาพพม่า ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศตะวันออก ติดต่อกับพระราชอาณาจักรลาว (มีแม่น้ำโขงกั้นพรมแดนบางส่วน) และประเทศกัมพูชา ทิศใต้ จดอ่าวไทยและสหพันธรัฐมาเลเซีย

พื้นที่แถบตะวันตกของประเทศไทยส่วนใหญ่ประกอบด้วยภูเขา เป็นทิวเขาวงกตตั้งแต่ภาคเหนือลงไปจนถึงภาคใต้ของประเทศ ภูมิภาคทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่ราบสูง ส่วนตอนกลางเป็นที่ราบใหญ่ และมีที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งในฤดูฝนน้ำจะท่วมท้นฝั่งขึ้นมาทำให้พื้นดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก เป็นบริเวณที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศมากที่สุด กรุงเทพฯ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้บริเวณปากน้ำเจ้าพระยา เป็นทั้งเมืองหลวงและเมืองท่า

ประเทศไทยมีอากาศร้อนอบอ้าวและชื้น บริเวณภาคใต้ซึ่งเป็นแหลมยาวเหยียดมีอุณหภูมิระหว่าง 59-89 องศาฟาเรนไฮต์ ส่วนภาคเหนือซึ่งเป็นแถบภูเขาและไกลจากทะเล บางครั้งจึงมีอุณหภูมิสูงกว่า 100 องศาฟาเรนไฮต์ และบางครั้งลดลงต่ำกว่า 50 องศาฟาเรนไฮต์ อากาศร้อนที่สุดในรอบปีระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พาฝนมาสู่ประเทศไทยระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน เมื่อฝนฤดูฝนแล้ว ภาคกลางและภาคเหนือฝนแทบไม่ตกเลย แถบเทือกเขาทางทิศตะวันตกได้รับน้ำฝนปีละ 3,000 มิลลิเมตร แต่พื้นที่ส่วนใหญ่ได้รับน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 1,000 มิลลิเมตร และมีบางท้องถิ่นที่ได้รับน้ำฝนต่ำกว่า 750 มิลลิเมตร ทางซีกตะวันออกของภาคใต้ไม่ได้รับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ แต่ก็ได้รับฝนจากลมสินค้าตะวันออกเฉียงเหนือในระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม

ประชากร ปรากฏในรายงานสำมะโนประชากรฉบับหลังสุด ซึ่งสำรวจในปี พ.ศ. 2503 ว่าประเทศไทยมีประชากรประมาณ 26.3 ล้านคน มีความหนาแน่นเฉลี่ยตารางกิโลเมตรละ 51 คน จำนวนคนในครอบครัวเฉลี่ยครอบครัวละ 5.68 คน 55% ของประชากรมีอายุต่ำกว่า 19 ปี 46% อายุต่ำกว่า 15 ปี และ 27% มีอายุอยู่ในระหว่าง 5-15 ปี 45.7% ของประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป สำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 4.4% สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 2.5% เท่านั้นที่ได้รับการศึกษาสูงกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 71% ของประชากรที่มีอายุสูงกว่า 10 ปี เป็นผู้มีความสามารถอ่านออกเขียนได้

ในเมืองมีแนวโน้มแสดงว่าพลเมืองเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเกิดและการอพยพเข้าในอัตรา 5.78% ต่อปี ประชากรในกรุงเทพฯ มีความหนาแน่นคิดเป็นตารางกิโลเมตรละ 1,321 คน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2486 เป็นต้นมา อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรทั่วประเทศคิดเฉลี่ยประมาณปีละ 3% ส่วนใหญ่เป็นอัตราการเพิ่มขึ้นตามธรรมชาติ คือการเกิดมีอัตราสูงกว่าการตาย และมีอายุขัยสูงขึ้น ด้วยอัตราดังกล่าวนี้ คาดว่าในปี พ.ศ. 2523 ประเทศไทย จะมีจำนวนประชากรตั้งแต่ 48-53 ล้านคน (ดูตารางที่ 1) และประมาณว่า 56% ของประชากรทั้งหมดในปี พ.ศ. 2523 จะมีอายุต่ำกว่า 20 ปี ในปัจจุบันอัตราการเกิดปีละ 45 ต่อประชากรพันคน อายุขัยเฉลี่ยทั้งชายและหญิงสูงขึ้นจาก 34 ปี ใน พ.ศ. 2472 เป็น 56 ปี ใน พ.ศ. 2504

ปัญหาที่ว่า “ประเทศไทยควรจะมีนโยบายควบคุมจำนวนประชากรหรือไม่?” กำลังเป็นประเด็นที่โต้แย้งกันอยู่ บางคนเห็นว่าไม่ควรดำเนินการใดๆ ทั้งสิ้น ในขณะนี้ เพราะถ้าหากรัฐบาลจำกัดอัตราการเพิ่มประชากรแล้ว จะทำให้ประชากรมีจำนวนน้อยเกินไป และจะก่อให้เกิดผลเสียหายได้หลายประการ แม้แต่การที่รัฐบาลจะเริ่มด้วยการให้คำแนะนำวิธีคุมกำเนิดก็อาจจะกระทบกระเทือนต่อศีลธรรมของเด็กวัยหนุ่มสาวได้

บางคนมีความเห็นว่า ถึงเวลาแล้วที่รัฐบาลจะสนับสนุนให้ประชาชนเข้าใจ และรู้จักวิธีการกำหนดจำนวนสมาชิกในครอบครัวให้พอเหมาะกับรายได้ของแต่ละครอบครัว ผู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจและสำมะโนประชากรยืนยันว่า หากปล่อยให้เศรษฐกิจอัตราการเพิ่มประชากรสูงขึ้นเรื่อย ๆ แล้ว ก็จะทำให้ยากแก่การที่จะปรับปรุงเศรษฐกิจให้ดีขึ้น เพราะจะต้องนำเอาผลผลิตของชาติที่เพิ่มขึ้นแต่ละปีไปใช้

เลียงดูประชากรที่เพิ่มขึ้น ตามเหตุผลดังกล่าวแล้วรัฐบาลจึงควรมีนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการควบคุมจำนวนประชากร เพื่อจัดปัญหาของสังคมที่บกพร่องให้หมดไป และหากประเทศไทยต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของชาติให้ก้าวหน้าแล้ว จำเป็นจะต้องหาทางลดการใช้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีเพื่อเลียงดูประชากรซึ่งยังพึ่งตนเองไม่ได้ให้น้อยลง

รัฐบาลไทยถือว่า การคุมกำเนิด และการกำหนดจำนวนสมาชิกของครอบครัวเป็นเรื่องที่หัวหน้าครอบครัวควรจะใช้ดุลยพินิจของตนเอง และรัฐบาลเห็นว่าการคุมกำเนิดนั้นควรมี แต่ยังมีนโยบายที่จะต้องถือปฏิบัติ

ตารางที่ 1 แนวโน้มของจำนวนประชากรระหว่าง 2503—2523 คำนวณโดยถือหลักเกณฑ์ว่า อัตราเกิดคงที่ และอัตราตายลดลงพอสมควร

1000 คน

	2503		2508		2513		2518		2523	
อายุ	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%
0-4	4982	18.46	5783	18.20	6805	18.13	8149	18.28	9899	18.58
5-9	3999	14.82	4796	15.09	5604	14.93	6634	14.88	7989	14.99
10-14	3153	11.68	3949	12.43	4745	12.64	5555	12.46	6587	12.36
15-19	2635	9.70	3116	9.81	3910	10.42	4707	10.56	5518	10.34
0-19	14,769	54.66	17,644	55.53	21,060	56.12	25,045	56.18	29,993	56.27
20-64	11,486	42.63	13,239	41.65	15,364	40.94	18,170	40.76	21,658	40.64
65+	735	2.71	894	2.82	1,109	2.94	1,364	3.06	1,640	3.09
รวม	26,990	100%	31,777	100%	37,537	100%	44,579	100%	53,291	100%
เพิ่มขึ้น	—	—	4,787	—	5,760	—	7,042	—	8,712	—

การปกครอง ประเทศไทยมีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นองค์ประมุขและเป็นองค์ศาสนูปถัมภ์ มีคณะรัฐมนตรีบริหารประเทศ หลังจากที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญมาหลายครั้งแล้ว ในขณะนี้กำลังแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้งานของฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามอุดมคติของระบอบประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น

ระบบการบริหารประเทศไทยปัจจุบัน อำนาจบริหารส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับส่วนกลาง มีผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งรัฐบาลแต่งตั้งเป็นหัวหน้าบริหารราชการส่วนจังหวัด ประเทศไทยแบ่งออกเป็น 71 จังหวัด แต่ละจังหวัดแบ่งเป็นอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน ในตำบลและหมู่บ้านแต่ละแห่งประชาชนเป็นผู้เลือกหัวหน้าเอง ภายในเขตเมืองมีการปกครองแบบเทศบาล

สภาพทางสังคม ในชนบทมีปัญหาเกี่ยวกับความหนาแน่นของประชากรและความยุ่งเหยิงทางสังคมน้อยกว่าในเมืองใหญ่ แต่ชาวชนบทเผชิญกับปัญหาอันเนื่องมาจากความไม่สะดวกและขาดแคลนในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ ผลผลิตต่ำ ขาดแคลนน้ำ บริการจัดสิ่งสกปรกและการขนส่งไม่เพียงพอ การคมนาคมและสื่อสารไม่สะดวก โอกาสที่จะได้รับการศึกษาอยู่ในวงจำกัด ขาดเวชภัณฑ์ และการดูแลสุขภาพที่ถูกต้องในยามเจ็บป่วย และขาดแคลนอาหารที่มีคุณค่าแก่ร่างกายในชนบท วัดและโรงเรียนเป็นศูนย์กลางทางสังคมที่สำคัญัดไปจากครอบครัว

ชีวิตสังคมในเมืองแตกต่างจากสังคมในชนบท สังคมในเมืองฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่าและความเป็นอยู่ของคนมีมั่งมีกับของคนจนผิดแผกกันอย่างเห็นได้ชัด ปัญหาทางสังคมในเมืองใหญ่มิมากกว่าในชนบท เช่น ปัญหาเด็กไม่มีพ่อ เด็กถูกทอดทิ้ง และอาชญากรรม

เศรษฐกิจ รายได้เฉลี่ยรายหัวต่อปีในประเทศไทยมีมูลค่า 2,000-2,200 บาท ซึ่งต่ำกว่าในประเทศที่เจริญทางอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2507 ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของประชาชาติของประเทศไทยมีมูลค่า 62,927.8 ล้านบาท และเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยปีละ 5% การสะสมทุนทั้งหมดของชาติคิดเป็น 18% ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของประชาชาติ

เศรษฐกิจของประเทศไทยขึ้นอยู่กับเกษตรกรรม ซึ่งเป็นมูลค่าประมาณ 40% ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของประชาชาติ อาชีพสำคัญอื่น ๆ อาจจัดเรียงลำดับตามความสำคัญที่มีต่อผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของประชาชาติได้ดังนี้ การขายส่งและขายปลีก การอุตสาหกรรม บริการต่าง ๆ การสื่อสาร คมนาคม การขนส่ง และการก่อสร้าง ขณะนี้ประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนาแหล่งกำเนิดไฟฟ้าจากพลังน้ำ เพื่อนำพลังงานมาใช้ในการปรับปรุงส่งเสริมเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมให้ได้ผลดียิ่งกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

การลงทุนทั้งจากภายในและนอกประเทศกำลังได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ในปี พ.ศ. 2507 ปรากฏว่ามีบริษัทอุตสาหกรรม 27,336 แห่ง การลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมระหว่างปี พ.ศ. 2504—2506 มีมูลค่า 723 ล้านบาท

ทางหลวงแผ่นดินทั่วประเทศยาว 9,000 กิโลเมตร ถนนที่เป็นคอนกรีตและลาดแอสฟัลท์แล้ว ยาวเพียง 2,500 กิโลเมตร นอกนั้นยังอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ไม่เต็มที่ โดยเฉพาะในฤดูฝนนับเป็นอุปสรรคสำคัญในการขนส่งผลิตผลเกษตรกรรมไปสู่ตลาด ทางหลวงจังหวัดทั่วประเทศรวมทั้งสิ้นยาวประมาณ 5,800 กิโลเมตร ในจำนวนนี้ประมาณ 3,600 กิโลเมตร กำลังอยู่ในระหว่างก่อสร้าง สภาพทางหลวงจังหวัดที่มีอยู่ส่วนมากยังไม่สู้ดีหรือใช้การไม่ได้ในฤดูฝน

จากสถิติปี พ.ศ. 2505 ปรากฏว่าทั่วประเทศมีทางรถไฟรวมทั้งสิ้นยาว 3,519 กิโลเมตร เริ่มต้นจากกรุงเทพฯ และแบ่งออกเป็นหลายสาย สายเหนือถึงเชียงใหม่ สายใต้ถึงพรมแดนสหพันธ์มาเลเซีย สายตะวันออกถึงพรมแดนกัมพูชา และสายตะวันออกเฉียงเหนือถึงหนองคายและอุบลราชธานี

การขนส่งทางน้ำมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เพราะปรากฏว่าการขนส่งข้าวในภาคกลางอาศัยแม่น้ำลำคลองถึง 80% ในภาคใต้การขนส่งสินค้าตามชายฝั่งมีถึง 75% ของสินค้าทั้งหมด

สนามบินดอนเมืองเป็นชุมทางสายการบิน ระหว่างประเทศ ที่สำคัญ ของภาคตะวันออกไกล และกำลังมีความสำคัญเพิ่มขึ้นทุกวัน ส่วนสายการบินภายในประเทศ ปัจจุบันนี้เปิดการบินติดต่อระหว่างจังหวัดใหญ่ ๆ ได้เกือบทั่วประเทศแล้ว

การสื่อสารภายในประเทศอาศัยบริการโทรเลขซึ่งติดต่อกันได้ทุกจังหวัด และบริการโทรศัพท์ สำหรับบริการโทรศัพท์กำลังขยายออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ และต่างประเทศบางประเทศ รัฐบาลเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ สถานีวิทยุ 14 แห่ง สถานีโทรทัศน์ 5 แห่ง และสถานีถ่ายทอดโทรทัศน์อีก 5 แห่ง

ผลการสำรวจในปี 2503 ดังปรากฏในตารางที่ 2 แสดงว่ากองกำลังแรงงานทั้งสิ้น 13.8 ล้านคนนั้น ส่วนหนึ่งเป็นเด็กที่มีอายุเพียง 11 ปี และ 82% ของกองกำลังแรงงานทั้งหมดเป็นเกษตรกร ประมาณ 6% เป็นช่าง คนปฏิบัติงานในการผลิตและกรรมกร ประมาณ 5% เป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับด้านพาณิชยกรรม และผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวมีประมาณ 4 ล้านคน (29%) จำนวน 490,000 คน (3.6%) รับราชการในองค์การรัฐบาลและเทศบาล และอีกประมาณ 8 ล้านคน (58%) ประกอบอาชีพอยู่กับครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป ที่ทำงานเชิงเศรษฐกิจ จำแนกตาม
ประเภทอาชีพ และเพศ พ.ศ. 2503

ประเภทอาชีพ	จำนวน			ร้อยละ
	ชาย	หญิง	รวม	
ผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ (professional)				
งานเทคนิคและอาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	114,941	59,019	173,960	1.3
ผู้บริหารงานและผู้จัดการ	23,643	2,548	26,191	0.2
เสมียนพนักงาน	113,716	20,587	134,303	1.0
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	325,254	410,203	735,457	5.3
เกษตรกร ชาวประมง นักล่าสัตว์ และคนงานป่าไม้	5,574,571	5,757,918	11,332,489	82.3
คนงานเหมืองแร่ ขุดหิน และ งานอื่นที่เกี่ยวข้อง	19,347	6,908	26,255	0.2
ผู้ปฏิบัติงานอาชีพเกี่ยวกับการขนส่ง และคมนาคม	138,145	6,465	144,610	1.1
ช่าง คนงานในการผลิต และกรรมกร	539,837	266,368	806,205	5.9
บริการ	152,310	121,065	273,375	2.0
อาชีพที่จัดจำแนกเข้าประเภทใดไม่ได้	84,848	14,411	99,259	0.7
รวม	7,106,612	6,665,492	13,772,104	100.0

ที่มา : สมุดสถิติรายปี ประเทศไทย บรรพ 24 พ.ศ. 2506

ภาค 2. ความต้องการในด้านต่าง ๆ

1. สุขภาพอนามัย

หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ประเทศไทยได้รับความร่วมมือจากองค์การระหว่างประเทศหลายองค์การ เป็นต้นว่า องค์การสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ องค์การอนามัยโลก และสำนักตัวแทนเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (เอ ไอ ดี) ในการจัดตั้งโครงการต่าง ๆ เพื่อควบคุมโรคติดต่อ และเพื่อปรับปรุงส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น โครงการเหล่านี้ได้ผลเป็นที่พอใจอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อได้คำนึงถึงอุปสรรคต่าง ๆ อันเนื่องมาจากการขาดการศึกษา ความยากจน และการยึดมั่นในความคิดดั้งเดิม ตลอดจนความไม่สะดวกในการคมนาคมและขนส่ง

โครงการควบคุมโรคติดต่อมีส่วนช่วยให้ความเป็นอยู่ของคนไทยดีขึ้น ดังจะเห็นได้ว่าจำนวนผู้เจ็บป่วยลดน้อยลง และอายุขัยของคนไทยก็สูงขึ้น สถิติผู้ตายด้วยไข้มาลาเรียลดลงอย่างมาก ในปี พ.ศ. 2492 ปรากฏว่าผู้ป่วยด้วยไข้มาลาเรียตายแสนละ 202 คน ลดลงเหลือแสนละ 24.3 คน ในปี พ.ศ. 2505 และผู้ป่วยเป็นวัณโรคตายแสนละ 50.7 คนใน พ.ศ. 2495 ลดลงเหลือแสนละ 31.6 คนในปี พ.ศ. 2505 โครงการนี้ตัวชี้ขึ้น บี ซี จี บัณฑิตวัณโรคได้ดำเนินการมาสิบกว่าปีแล้ว และมีการสำรวจผลทุก ๆ 3 ปี ความสำเร็จที่ได้รับจากโครงการต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว มีผลดีต่อสุขภาพอนามัยของเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมาก เพราะปรากฏว่าก่อนปี พ.ศ. 2505 ผู้มีอายุต่ำกว่า 19 ปี ตายเพราะไข้มาลาเรียมากกว่า 50% และ 60% ของเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี บวายเป็นวัณโรค แต่ในปัจจุบันนี้อัตราดังกล่าวได้ลดลงมาก อย่างไรก็ตามไข้มาลาเรียและวัณโรคยังคงเป็นเหตุตายที่สำคัญ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 เป็นต้นมาจนบัดนี้ไม่ปรากฏว่ามีผู้ป่วยด้วยกาฬโรค และผู้ป่วยด้วยไข้ทรพิษก็มีจำนวนน้อยมาก หลังจาก พ.ศ. 2494 อหิวาตกโรคไม่ระบาด แต่กลับระบาดใหม่อีกเมื่อปี พ.ศ. 2501 และ 2502 การที่อหิวาตกโรคระบาดเป็นครั้งคราวทั้ง ๆ ที่สงบมาเป็นเวลานานเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่า จำเป็นต้องคอยระมัดระวังเอาใจใส่

สอดคล้องและปรับปรุงโครงการควบคุมโรคติดต่ออยู่เสมอ แม้แต่ในท้องถิ่นที่ได้เคย
ดำเนินการควบคุมสำเร็จมาแล้ว ปัจจุบันนี้มีศูนย์ควบคุมการโรคกระจายอยู่ทั่ว
ประเทศจำนวน 32 แห่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา ได้จัดให้มีการประชุม
ประจำปีเกี่ยวกับเรื่องวิธีควบคุมและป้องกันโรค จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคจึงลด
ลงอย่างน่าพอใจ ในปี พ.ศ. 2505 มีศูนย์ดำเนินการควบคุมโรคเรื้อนตั้งอยู่ใน 14
จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 31 แห่ง โครงการนี้ได้เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2498 และประสบ
ผลสำเร็จอย่างน่าชื่นชม โรคคุดทะราดและโรคเท้าช้าง ซึ่งเคยระบาดทั่วไปในสมัย
ก่อนก็ลดลงจนเหลือน้อยมาก จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกในปี พ.ศ. 2505
เป็นสองเท่าของปี พ.ศ. 2501 และผู้ป่วยส่วนมากเป็นเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี การ
วิจัยเกี่ยวกับการระบาดและการควบคุมป้องกันโรคนี้ ทำให้อัตราตายลดลงจาก 10 %
ในปี พ.ศ. 2501 เหลือ 4.4 % ในปี พ.ศ. 2505 โรคต่างๆ ที่เกี่ยวกับทางเดินอาหาร
เป็นต้นว่าท้องร่วง บิด และพยาธิลำไส้ ยังมีอยู่ดาษดื่นมากโดยเฉพาะในชนบท
เช่นเดียวกับโรคติดต่อทางตา รัฐบาลได้พยายามปราบปรามโรคเกี่ยวกับลำไส้ด้วยการ
จัดตั้งหน่วยพัฒนาการอนามัยท้องถิ่นขึ้น แต่ผลที่ได้รับยังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก

โครงการปรับปรุงส่งเสริมอนามัยของกระทรวงสาธารณสุข ได้รับความร่วม
มือจากกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงเกษตร โดยมีองค์
การสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ องค์การอนามัยโลก และสำนักตัวแทนเพื่อ
การพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ให้ความช่วยเหลือหลายอย่างในการ
จัดตั้งโครงการพัฒนาการอนามัยชนบท โครงการอนามัยแม่และเด็ก โครงการอนามัย
โรงเรียน และโครงการโภชนาการ ระหว่างปี พ.ศ. 2503—2506 มีหมู่บ้านที่อยู่ใน
โครงการพัฒนาการอนามัยชนบทเพิ่มขึ้นจาก 334 แห่ง เป็น 3,029 แห่ง ช่วยให้
ชาวชนบทมีบ้านเพิ่มขึ้นจาก 227 บ่อ เป็น 3,261 บ่อ และสัตว์ที่ถูกสุขลักษณะ
จาก 6,513 ที่ เป็น 65,015 ที่ ส่วนการปรับปรุงส่งเสริมสุขภาพอนามัยของแม่และ
เด็กนั้น ปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2506 มีผู้สำเร็จวิชาผดุงครรภ์เพิ่มขึ้นจากปีละ 160 คน
เป็นปีละ 200 คน และหมอดำเฝ้าผ่านการฝึกอบรมวิชาผดุงครรภ์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน
ถึง 11,012 คน ระหว่างปี พ.ศ. 2500—2506 จำนวนสถานอนามัยชนบทหนึ่งและชั้น
สองเพิ่มขึ้นจาก 758 แห่ง เป็น 859 แห่ง และสถานผดุงครรภ์เพิ่มจาก 746 แห่ง

เป็น 1,070 แห่ง เฉพาะปี พ.ศ. 2506 มีหน่วยบริการสุขภาพอนามัยในด้านต่าง ๆ เป็น
ต้นว่า หน่วยบริการแม่และเด็ก หน่วยควบคุมโรคติดต่อ และหน่วยสุขภาพิบาล
รวมทั้งสิ้นจำนวน 200 แห่ง บางหน่วยก็จัดเป็นแบบเคลื่อนที่

ระหว่างปี พ.ศ. 2503 — 2505 นักเรียนที่ได้รับการตรวจสุขภาพมีจำนวน
ประมาณ 2,569,000 คน ที่ได้รับการรักษามี 129,000 คน โรงเรียนที่นายแพทย์
และพยาบาลไปเยี่ยมมีประมาณ 19,000 โรง

โครงการฝึกหัดครูชนบทร่วมกับเจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข กำลังดำเนินการ
การปรับปรุงอนามัยโรงเรียนและชุมชนอยู่นอกทางหนึ่ง ปัจจุบันนี้ดำเนินงานอยู่ใน
โรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 162 โรง แลหมู่บ้าน 434 แห่ง เกี่ยวข้องกับพลเมือง
จำนวน 253,600 คน

พ.ศ. 2505 ทั่วประเทศมีโรงพยาบาลรวมทั้งสิ้น 195 แห่ง มีเตียงสำหรับคน
ไข้ทั่วไปจำนวน 20,000 เตียง และคนไข้โรคจิตจำนวน 5,200 เตียง ในปี พ.ศ. 2504
ทั้ง 71 จังหวัด มีโรงพยาบาลจังหวัดละ 1 แห่งเป็นอย่างน้อย

ในระยะเวลา 25 ปี ระหว่างปี พ.ศ. 2480 — 2504 อายุขัยของชายไทยสูง
ขึ้นจาก 36 ปี เป็น 53 ปี และอายุขัยของหญิงไทยเพิ่มจาก 43 ปี เป็น 58 ปี อัตรา
การตายและการเกิดไร้ชีพของทารก และอัตราการตายของมารดาเนื่องจากการคลอด
ปรากฏว่าลดลง ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สถานะทางสุขภาพอนามัยของคนไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2480 และ พ.ศ.
2504 — 2505

สถานะทางสุขภาพอนามัย	พ.ศ. 2480	พ.ศ. 2504 — 2505
อายุขัย : ชาย	36 ปี	53 ปี
หญิง	43 ปี	58 ปี
อัตราการตายของเด็กอายุต่ำกว่า 1 ขวบ	104.2 ต่อพัน	44.7 ต่อพัน
อัตราการตายของประชากร	17.3 ต่อพัน	8.0 ต่อพัน
อัตราเกิดไร้ชีพ	3.8 ต่อพัน	1.9 ต่อพัน
อัตราการตายของมารดาเนื่องจากการคลอด	8.2 ต่อพัน	3.7 ต่อพัน

(ต่อพัน ในตารางนี้ หมายถึงต่อเกิดมีชีพพันคน)

ในปี พ.ศ. 2505 การตายของคนไทย เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญๆ ดังต่อไปนี้
โรคเด็ก (6.6 % ของจำนวนตายทั้งหมด) โรคทางเดินอาหาร (5.1 %) วัณโรค
ระบบการหายใจ (4.0 %) โรคปอดบวม (3.6 %) มาลาเรีย (3.1 %) โรคหัวใจ (2.5%)
อุบัติเหตุ (2.4 %) นอกจากนั้นยังมีการตายที่เนื่องมาจากการตั้งครรภ์ การคลอดบุตร
โรคแทรกซ้อนๆ ระหว่างคลอด และโรคเหน็บชา (แต่ละโรคน้อยกว่า 2.0 %)

มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ มีหน้าที่ดำเนินการผลิตและอบรมนายแพทย์
ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาลผดุงครรภ์ และเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์อื่นๆ ใน
มหาวิทยาลัยแห่งนี้มีคณะแพทยศาสตร์ 3 คณะ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัช
ศาสตร์ และคณะอื่นๆ อีก นอกจากนั้นกระทรวงสาธารณสุขยังมีหน้าที่ผลิตและ
อบรมพยาบาลและผดุงครรภ์ด้วย

จากสถิติของกระทรวงสาธารณสุข ปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2506 มีผู้จดทะเบียน
ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่ง ตามจำนวนดังนี้ แพทย์ 3,800 คน ทันต-
แพทย์ 335 คน เภสัชกร 1,108 คน พยาบาลผดุงครรภ์ 5,467 คน และผดุงครรภ์
716 คน ระหว่างปี พ.ศ. 2498 — 2507 จำนวนผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจการแพทย์
ประเภทต่างๆ ตามข้างต้นนี้ คิดเฉลี่ยแล้วเพิ่มขึ้นดังนี้ นายแพทย์เพิ่มขึ้น
184 คน ทันตแพทย์ปีละ 24 คน เภสัชกรปีละ 58 คน พยาบาลผดุงครรภ์ปีละ
337 คน และผดุงครรภ์ปีละ 69 คน

อัตราส่วนระหว่างนายแพทย์และพยาบาลต่อจำนวนประชากร ยังต่ำกว่าอัตรา
ส่วนมาตรฐานสากล ซึ่งกล่าวว่าควรมีนายแพทย์ 1 คน ต่อประชากร 800 คน และ
พยาบาล 1 คน ต่อประชากร 400 คน ปัจจุบันประเทศไทยมีนายแพทย์ 1 คน ต่อ
ประชากร 8,000 คน และพยาบาล 1 คน ต่อประชากร 3,000 คน ในเขตพระนคร
มีนายแพทย์ 1 คน ต่อประชากร 800 คน และเตียงคนไข้ 1 เตียง ต่อประชากร
200 คน แต่ในต่างจังหวัดมีนายแพทย์ 1 คน ต่อประชากร 25,000 คน และเตียง
คนไข้ 1 เตียง ต่อประชากร 2,400 คน

จากสถิตินี้แสดงให้เห็นชัดว่า ประเทศไทยยังขาดแคลนและต้องการ
นายแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่นๆ อย่างน้อยประมาณ 10 เท่าของ
จำนวนที่มีอยู่ในปัจจุบัน และการขาดแคลนนี้นะยังคงเป็นอยู่ต่อไปอีกนาน อย่างไรก็ตาม
ก็ตามการสาธารณสุขในประเทศไทยก็ได้ก้าวหน้าไปมาก แม้ว่าจะมีอุปสรรคนานา
ประการ โดยเฉพาะในด้านเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศ

2. โภชนาการ

ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทย รองลงมาคือปลา ดังนั้นคนไทยจึงมักพูดติดปากว่า “กินข้าว กินปลา” ซึ่งหมายถึง “กินอาหาร” นอกจากข้าวและปลาแล้วอาหารอื่นที่บริโภคกันก็มีอีกหลายอย่าง เช่น ไข่ หมู เนื้อ ผัก และผลไม้ต่าง ๆ ประมาณ 1 ใน 3 ของโปรตีนที่บริโภคได้มาจาก แป้ง — ไข่ หมู วัวควาย ปลา และอาหารทะเล กรรมวิธีในการเก็บและรักษาอาหารของคนไทยส่วนมากยังคงใช้วิธีที่เคยทำกันมาแต่ดั้งเดิม เช่น การดอง การหมัก การตากแห้ง และการทำเค็ม ส่วนการทำเครื่องกระป๋อง และการแช่เย็น เพิ่งจะเริ่มขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ และยังมีราคาสูงมาก แม้ว่าในขณะนี้จะสามารถขนส่งอาหารทะเลที่แช่เย็นไปยังภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้บ้างแล้วก็ตาม แต่ราคายังคงสูงเกินกว่าที่ประชาชนส่วนใหญ่จะซื้อบริโภคได้

โดยทั่วไปอาจกล่าวได้ว่า คนไทยไม่ค่อยอยากอาหารเลย นอกจากในท้องถิ่นกั้นดาร์และยากจนบางแห่งเท่านั้น แคลอรีส่วนมากที่คนไทยได้รับมาจากข้าว มีจำนวนต่ำกว่าระดับมาตรฐานที่ทางคณะกรรมการโภชนาการเพื่อการป้องกันประเทศ (ICNND)* กำหนดไว้ถึงประมาณวันละ 100 แคลอรี ที่สำคัญคือคนไทยขาดสารอาหารบางอย่างที่จำเป็นแก่ร่างกาย (ดูตารางที่ 4) การบริโภคไขมันมักจะน้อยเกินไปจนร่างกายไม่สามารถดูดซึมวิตามินที่ละลายในไขมัน โดยเฉพาะวิตามินเอ ได้พอเพียง โปรตีนที่บริโภคก็น้อยและโปรตีนจากเนื้อสัตว์ยิ่งน้อยมาก นอกจากนั้นโดยทั่วไปก็ยังขาดแคลเซียม วิตามินเอ ไทอามิน และริโบฟลาวิน วันหนึ่งๆ คนไทยได้รับแคลเซียมเฉลี่ยคนละ 266 มิลลิกรัม วิตามินเอ ได้รับน้อยกว่า 3,000 หน่วยสากล ส่วนไทอามินและริโบฟลาวินได้รับเพียง 0.42 และ 0.50 มิลลิกรัมตามลำดับ

เนื่องจากการกินอาหารไม่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ และขาดสารอาหารบางชนิด จึงทำให้เกิดโรคและการเจ็บป่วยขึ้นหลายอย่าง

โรคขาดไอโอดีนเป็นกันมากในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนนี้วเป็นมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเลือก การปรุง และการกินอาหารไม่

* Interdepartmental Committee on Nutrition for National Defense, The Kingdom of Thailand, Nutrition Study, U.S. Gov. Printing Office, 1962.

ถูกตามสุขลักษณะเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้คนไทยเป็นพยาธิลำไส้และเจ็บป่วยด้วยโรคทางเดินอาหาร พยาธิใบไม้และตัวตืดเป็นมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนพยาธิตัวกลมเป็นมากในภาคใต้

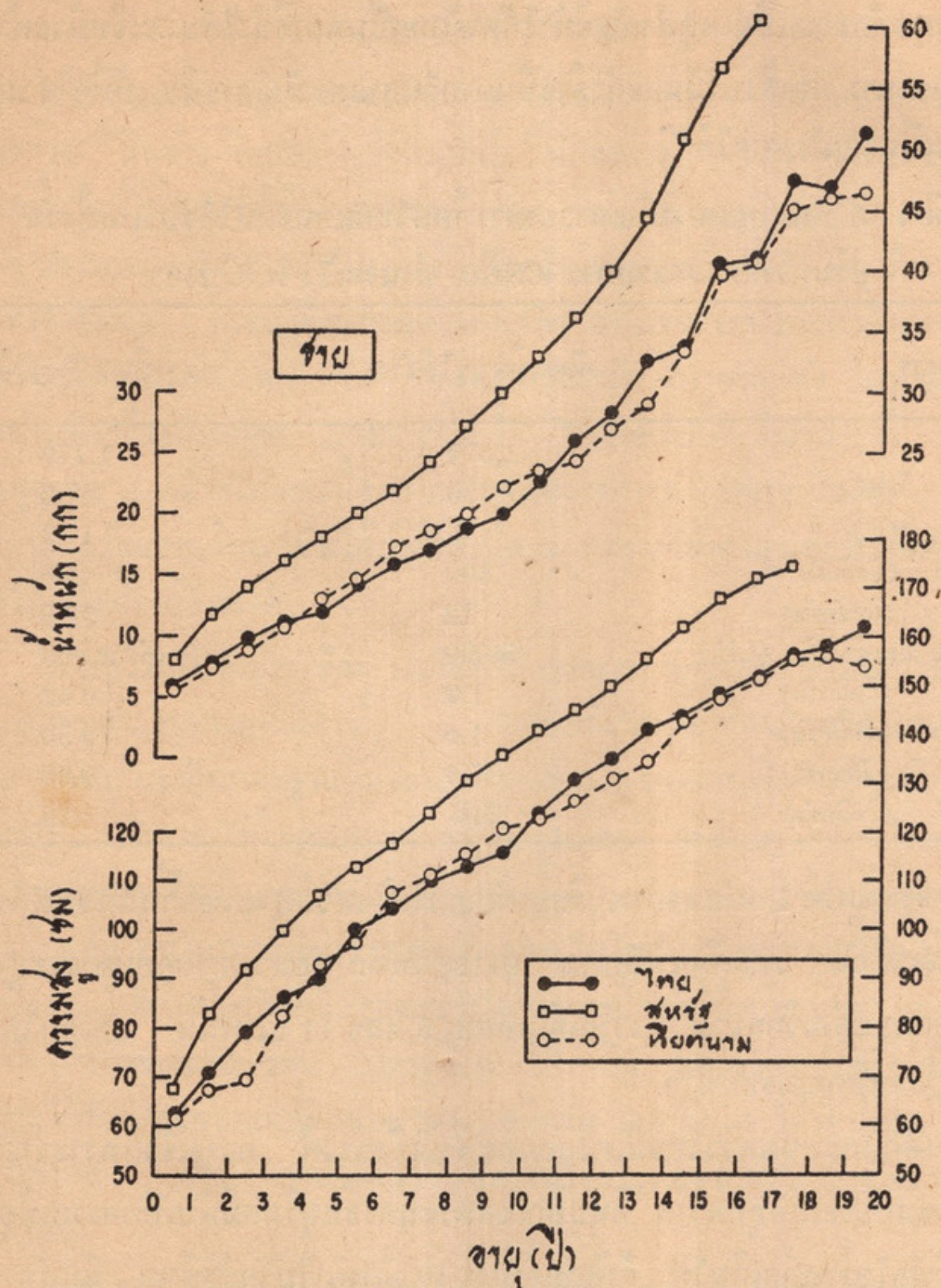
ตารางที่ 4 เปรียบเทียบปริมาณสารอาหารที่คนไทยแต่ละคนได้รับในหนึ่งวัน กับปริมาณที่คณะกรรมการ ICNND กำหนดไว้ พ.ศ. 2503

สารอาหาร	อัตราที่ควรได้รับ	อัตราที่คนไทยได้รับ
แคลอรี	1,871	1,770
โปรตีน (กรัม)	58	47.2
ไขมัน (กรัม)	—	17.3
แคลเซียม (มิลลิกรัม)	800	266
เหล็ก (มิลลิกรัม)	12	18.5
วิตามินเอ และแคโรทีน (I.U.)	5,000	น้อยกว่า 2,963
ไทอามิน (มิลลิกรัม)	1.0	0.42
ริโบฟลาวิน (มิลลิกรัม)	1.6	0.50
ไนอาซิน (มิลลิกรัม)	15.0	9.80
วิตามินซี (มิลลิกรัม)	50+	26

กราฟรูปที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างส่วนสูงและน้ำหนักของเด็กไทยกับเด็กอเมริกัน และเด็กเวียดนาม ปรากฏว่าเด็กไทยส่วนมากค่อนข้างจะสูงและหนักมากกว่าเด็กเวียดนาม เว้นแต่เด็กอายุ 5 และ 11 ปีเท่านั้น แต่เด็กไทยเตี้ยและเบากว่าเด็กอเมริกันมาก

เด็กและหนุ่มสาวไทยมีเหงื่อและฟันแข็งแรงดี คงจะเป็นเพราะว่าไม่มีใครบริโภคขนมประเภทลูกกวาด คนนอกเขตพระนครชนบุรีมีฟันเป็นคราบเนื่องจากดมน้ำมัลลูโอรันมากเกินไป ผู้ที่อายุต่ำกว่า 40 ปีลงมาไม่มีใครมีฟันผุ ฟันหัก และฟันอุด ส่วนผู้ที่อายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปเป็นโรคเหงือก ฟันจึงหลุดและต้องถอนฟันกันมาก

หญิงมีครรภ์และหญิงแม่ลูกอ่อน ควรจะบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการมากเป็นพิเศษ แต่ก็ปรากฏว่าหญิงพวกนี้บริโภคอาหารเหมือนกับคนอื่นๆ ในครอบครัว จึงทำให้เจ็บป่วยง่ายถึงกับปรากฏว่าเป็นโรคเหน็บชา

ที่มา : สหรัฐ : State University of Iowa Child Welfare Research Station

เวียดนาม : การสำรวจของ ICNND, 2502

ไทย : การสำรวจของ ICNND, 2502

รูปที่ 1 ความสูงและน้ำหนักเฉลี่ยของเด็กไทยเทียบกับสหรัฐและเวียดนาม

อัตราการตายของทารกสูงมาก โดยเฉพาะทารกที่มีอายุระหว่าง 1 สัปดาห์ถึง 3 เดือน ตายมากกว่าครึ่งหนึ่งของทารกที่ตายทั้งหมด (ดูตารางที่ 5) ในปี พ.ศ. 2505 ทารกอายุระหว่าง 1 ขวบ มีอัตราการตายสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 19.7 ของการตายของประชากร ทารกส่วนมากได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมมารดา ซึ่งบางครั้งยัดเยียดไปจนเด็กมีอายุย่างเข้าปีที่ 2 ปรากฏตามรายงานว่าความเจริญเติบโตของเด็กไทยช้าลงหลังจากอายุ 6 เดือนแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากอาหารการกินของมารดา และในระหว่างที่ทารกกำลังหย่านมไม่ได้บริโภคนมเป็นอาหารเสริม จึงมักขาดสารอาหารบางอย่าง และได้รับแคลอรีไม่เพียงพอ แม้ว่าทารกที่หย่านมแล้วอาจจะได้บริโภคกล้วยและข้าวบดก็ตาม แต่มีน้อยคนที่ได้กินผัก ปลา และเนื้อ ก่อนที่จะโตพอที่จะร่วมรับประทานอาหารกับผู้ใหญ่ ด้วยเหตุนี้จึงมีทารกป่วยด้วยโรคเหน็บชา

รายละเอียดเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของเด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียน มีอยู่น้อยมาก เด็กในวัยนี้ร่วมรับประทานอาหารกับผู้ใหญ่ และไม่ได้ดื่มนมเป็นอาหารเสริม ฉะนั้นเด็กวัยก่อนเข้าเรียนก็มักจะขาดอาหารจำพวกโปรตีน แคลเซียม และวิตามินต่างๆ เช่นเดียวกับสมาชิกอื่นๆ ของครอบครัว ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของเด็กวัยนี้ด้วย

นักเรียนส่วนมากไม่ได้กลับไปกินอาหารกลางวันที่บ้านของตน และมีโรงเรียนหลายแห่งไม่ได้จัดอาหารกลางวันให้เด็ก โครงการฝึกหัดครูชนบทจึงได้เริ่มส่งเสริมให้บริการอาหารกลางวันที่ถูกหลักโภชนาการพอสมควร ขนในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2501 เป็นต้นมา การประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. 2503 ของคุรุสภา ได้เสนอให้โรงเรียนต่างๆ จัดอาหารกลางวันที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหารোগเด็กขาดอาหาร และเพื่อให้เป็นทั้งการสาธิต และการเผยแพร่การศึกษาด้านสาธารณสุขให้กว้างขวางอีกด้วย

รัฐบาลไทยได้รับความร่วมมือจากองค์การอาหารและเกษตร องค์การอนามัยโลก และองค์การสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติ ในการเริ่มโครงการทดลองเกี่ยวกับโภชนาการขึ้นที่จังหวัดอุบลราชธานีเป็นแห่งแรก และกำลังพิจารณาจัดตั้งแห่งที่สองต่อไป กระทรวงสาธารณสุขได้แจกจ่ายเกลืออนามัยให้ประชาชนในเขตที่เป็นโรคคอพอก ทั้งยังมีโครงการจะเพิ่มการผลิตน้ำมันตับปลา และเกลืออนามัย

เพื่อแจกจ่ายให้ทั่วถึงอีกด้วย ส่วนการให้ความรู้ในเรื่องโภชนาการและอาหารนั้น
กรมอนามัยได้ปฏิบัติอยู่แล้ว โดยอาศัยสื่อมวลชนช่วยในการเผยแพร่

ตารางที่ 5 อัตราตายของเด็กตามระดับอายุ

อัตราร้อยละของการตาย ในระหว่างปีแรกของชีวิต			อัตราร้อยละของการตายทั้งหมด ในระหว่างห้าปีแรกของชีวิต		
ระดับอายุ	ประเทศไทย 2505	สหรัฐ 2501	ระดับอายุ	ประเทศไทย 2505	สหรัฐ 2505
ต่ำกว่า 1 วัน	2.4	37.7	ต่ำกว่า 1 ปี	57.4	85.9
1 — 6 „	8.9	25.6	1 „	16.0	5.7
7—27 „	15.0	8.6	2 „	11.4	3.4
28—59 „	16.5	6.5	3 „	8.8	2.7
2 เดือน	11.7	5.1	4 „	6.4	2.2
3 „	9.5	3.9			
4 „	6.7	2.9			
5 „	5.8	2.3			
6 „	5.2	1.9			
7 „	4.3	1.4			
8 „	3.7	1.2			
9 „	3.2	1.1			
10 „	2.6	0.9			
11 „	2.0	0.9			
ไม่ได้แจ้งอายุ	2.5	—			
รวม %	100.0	100.00		100.0	100.0

ที่มา : รายงานประจำปี พ.ศ. 2506 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
Demographic Yearbook 1963 สหประชาชาติ

3. อาหารและการเกษตร

เกษตรกรรม เป็นรากฐานสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทย พื้นที่ทั้งหมดที่มีอยู่ 514,000 ตารางกิโลเมตร เป็นป่าไม้และทุ่งหญ้า 265,000 ตารางกิโลเมตร (52%) เป็นที่ดินเพื่อการเกษตร 109,000 ตารางกิโลเมตร (21%) เป็นหนองน้ำ บึง ทะเลสาปและที่ดินที่ยังมิได้จำแนก 140,000 ตารางกิโลเมตร (27%) ประมาณ 60% (66,000 ตารางกิโลเมตร) ของที่ดินเพื่อการเกษตร เป็นนาข้าว ส่วนที่เหลือเป็นสวนผลไม้ สวนยาง และที่ปลูกพืชไร่อื่น ๆ

ประมาณ 1 ใน 3 ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของประเทศไทย ได้มาจากผลผลิตทางเกษตรกรรม (ดูตารางที่ 6) ซึ่งได้แก่ข้าว ข้าวโพด ยาง ถั่วเขียว มันสำปะหลัง เมล็ดพืชที่ใช้ไขมัน และพืชเส้นใย ผลิตภัณฑ์จากป่า ปศุสัตว์ และสัตว์น้ำ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 มาปรากฏว่า ผลผลิตทางเกษตรกรรมมีอัตราสูงขึ้นเฉลี่ยปีละประมาณ 6% มีการขยายพื้นที่สำหรับเพาะปลูกเพิ่มขึ้นเพียงปีละ 2% แต่ได้ผลผลิตข้าวสูงขึ้นเฉลี่ยปีละ 4.7% (ในปี พ.ศ. 2505 มีมูลค่า 8,838 ล้านบาท) ถ้าประชากรยังคงเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 3 ต่อปีเรื่อย ๆ ไปเช่นนั้นแล้ว ก็ไม่แน่ว่าในอนาคตประเทศไทยจะผลิตข้าวได้พอบริโภคในประเทศ และเหลือสำหรับส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ เช่น ระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เพราะว่าพื้นที่ดินที่จะทำการเกษตรได้ ก็ใช้ทำการเพาะปลูกอยู่จนเกือบจะเต็มที่แล้ว และยิ่งรัฐบาลมีนโยบายที่จะสงวนพื้นที่ให้คงเป็นมากถึง 50% ของพื้นที่ทั้งหมด จึงมีที่ดินที่จะบุกเบิกเพื่อการเกษตรได้อีกเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ฉะนั้นจำเป็นจะต้องหาวิธีใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร เท่าที่มีอยู่ในขณะนี้ให้ได้ผลผลิตสูงสุด อาหารจึงจะพอแก่การบริโภคของประชากรที่จะเพิ่มขึ้น

การปลูกพืชไร่ชนิดต่าง ๆ โดยเฉพาะข้าวโพด เริ่มขยายตัวในเร็ว ๆ นี้เอง แต่ก็ได้ผลดีมาก และให้รายได้ที่แน่นอน ผลผลิตจากพืชไร่ (มีมูลค่า 3,893 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2505) ทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นอันดับสองของผลผลิตทางเกษตรกรรมทั้งหมด ผลผลิตพืชไร่สูงขึ้นเฉลี่ยประมาณปีละ 11% และมูลค่าตามราคาตลาดเพิ่มขึ้นถึงปีละ 26% ในปี พ.ศ. 2505 พืชไร่มีมูลค่าเป็น 1 ใน 6 ของผลผลิตทางเกษตรกรรม และเกือบ 1 ใน 3 ของพืชไร่ทั้งหมด ส่งเป็นสินค้าออก

ประเทศไทยมีผลไม้อุดมสมบูรณ์ แต่ส่งไปขายในประเทศใกล้เคียงเพียงเล็กน้อย เนื่องจากการบรรจุและการเก็บรักษาไม่ดีพอ ในระยะสองสามปีที่ผ่านมา ประสิทธิภาพของการผลิตผลไม้ดีขึ้นอย่างน่าพอใจ

ตารางที่ 6 ปริมาณมูลค่าของผลิตผลเกษตรกรรม บำไม่ ประมง ที่ผลิตได้ พ.ศ. 2499-2505

ประเภทผลิตผล	2499	2500	2501	2502	2503	2504	2505	ผลผลิตเพิ่มขึ้นใน อัตราเฉลี่ยร้อยละ
จำนวนล้านบาท								
ข้าว	7129.8	5690.3	5859.4	5761.0	7144.9	8966.7	8838.3	4.87
พืชไร่ที่ใช้เป็นอาหาร	1022.9	1483.8	1673.1	2374.9	3160.9	3811.5	3893.4	25.94
พืชไร่ใช้น้ำมันและมะพร้าว	1200.5	1290.5	1179.4	1333.3	1428.4	1005.2	1128.6	
พืชไร่ใช้เส้นใย	681.8	742.7	772.3	664.0	1523.6	1879.1	711.8	
พืชอื่น ๆ	630.2	758.0	818.7	876.5	1339.2	1355.8	1314.6	14.39
ผลิตภัณฑ์ยางพารา	1521.5	1455.2	1335.7	2136.7	2203.3	1786.6	1707.8	
ผลิตภัณฑ์จากป่าน	1212.8	1144.7	1102.9	1059.0	1144.4	1157.5	1201.6	
สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์	2102.4	2158.9	2115.0	2387.3	2581.2	2710.6	2576.8	3.62
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ	1146.0	1190.0	1153.0	1233.0	1412.0	1571.0	1643.0	6.34
รวมมูลค่าผลิตผลเกษตรกรรมบำไม่ และประมง	16647.9	15914.1	16009.5	17825.7	21937.9	24244.0	23015.9	6.01
ผลิตภัณฑ์ทั้งหมดของประเทศชาติ	40928.9	41514.0	42210.1	46674.2	53014.6	57133.2	61441.8	

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย พ.ศ. 2505 สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงเกษตร

ผลผลิตชนิดอื่นที่หารายได้แก่ประเทศมากได้แก่ พืชเส้นใย ยาง และผลิตภัณฑ์จากป่า แม้ว่าสิ่งเหล่านี้จะไม่ใช่อาหาร แต่ก็ทำให้ประเทศมีรายได้สูงขึ้น นับว่ามีส่วนช่วยให้คนไทยมีการอยู่ดีกินดีในทางอ้อม จึงขอนำมากล่าวไว้ ทนด้วยในระยะ 2-3 ปีนี้ ประสิทธิภาพของการผลิตยางดีขึ้นมาก ปริมาณยางที่ผลิตได้สูงขึ้นถึงบะ 7% ในพื้นที่สวนยางซึ่งเพิ่มขนเพียงบะ 2.5% เท่านั้น ปี พ.ศ. 2505 ยางทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นมูลค่าถึง 1,707 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2504 รายได้จากพืชเส้นใยมีมูลค่า 1,879 ล้านบาท และสามารถส่งพืชเส้นใย 200,000 ตัน ไปขายต่างประเทศ และยังมีเหลืออีก 40,000 ตัน สำหรับใช้ในประเทศ พื้นที่ลาดลงเรื่อย ๆ จนเกือบจะถึงกำหนดต่ำสุดที่รัฐบาลตั้งใจจะสงวนไว้ ไม้สักที่ตัดในปี พ.ศ. 2505 มีจำนวนไม่ถึงครึ่งของที่ตัดได้ในปี พ.ศ. 2495 และไม้ชนิดอื่น ๆ ก็มีแนวโน้มให้เห็นว่าจะตัดได้น้อยลง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2490 เป็นต้นมา การทำฟันและถ่านมีปริมาณคงที่

รัฐบาลมีความห่วงใยในเรื่องการสงวนทรัพยากรธรรมชาติมาก จึงได้ขยายโครงการปลูกป่าให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และได้กำหนดให้สอนนิชาวว่าด้วยการสงวนทรัพยากรธรรมชาติในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ

การปศุสัตว์ไม่เคยเป็นอาชีพหลักของคนไทยมาก่อน และในปัจจุบันนี้กิจการปศุสัตว์ก็ไม่แพร่หลาย ทั้งยังมีขนาดเล็กและไม่ทันสมัย ส่วนมากวัวและควายเลี้ยงไว้เพื่ออาศัยแรงงาน เมื่อเหลือใช้แล้วจึงจะนำไปขาย มีการเลี้ยงหมูบ้าง แต่โดยมากเลี้ยงเพื่อเป็นรายได้เล็ก ๆ น้อย ๆ สำหรับช่วยครอบครัว

การเลี้ยงโคนม แทบจะกล่าวได้ว่าไม่มีในประเทศไทย จึงต้องสั่งซื้อสินค้านี้จากต่างประเทศบะละมาก ๆ เช่น ในปี พ.ศ. 2505 สั่งซื้อสินค้านี้คิดเป็นมูลค่า 454.2 ล้านบาท รัฐบาลจึงสนับสนุนการเลี้ยงโคนมและได้เริ่มจัดตั้งสถานทดลองเลี้ยงโคนมขน

การประมงเป็นแหล่งให้อาหารที่สำคัญแก่คนไทย ทั้งรัฐบาลและประชาชนก็ได้เพิ่มความสนใจในอาชีพนี้ ผลผลิตจากการประมงเพิ่มขึ้นเรื่อยมา โดยเฉพาะจากการประมงน้ำลึก รัฐบาลยังได้พยายามส่งเสริมการประมงน้ำกร่อย บ่อปลา และการเลี้ยงปลาในนาอีกด้วย ผลผลิตที่ได้จากการประมงส่วนใหญ่ใช้บริโภคในประเทศ เนื่องจากในปัจจุบันมีเครื่องมือจับปลาที่ทันสมัย การขนส่งทางบกสะดวกขึ้น และการเก็บรักษาดีขึ้น ทำให้สามารถส่งอาหารทะเลไปขายแก่ประชาชนในภาคเหนือ

และตะวันออกเฉียงเหนือได้มากขึ้น แต่ราคายังคงสูงอยู่ งานด้านนี้จึงกำลังได้รับการส่งเสริมและปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 เป็นต้นมา ชุมชนมุขกสิกรรมมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างทัศนคติและทักษะของเยาวชนในชนบทเกี่ยวกับการเกษตรกรรมให้ดีขึ้น ยิ่งกว่านั้นชุมชนยังช่วยส่งเสริมมาตรฐานการครองชีพของครอบครัวในชนบทให้ดีขึ้น ด้วยการให้ทั้งด้านความรู้และการปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

รัฐบาลได้ดำเนินงานพัฒนาการเกษตรด้วยวิธีต่าง ๆ หลายด้าน กระทรวงมหาดไทยมีส่วนช่วยงานนี้ทางอ้อมด้วย เช่น โครงการจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง โครงการพัฒนาชุมชน และการปฏิบัติงานของหน่วยตระเวนชายแดน กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมในการพัฒนาเกษตร ด้วยการจัดสอน วิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการฝึกหัดครูชนบทของกรมการฝึกหัดครูได้จัดสอน วิชาเกษตรกรรมในหลักสูตรของโรงเรียนฝึกหัดครู โดยมุ่งหวังที่จะให้เป็นประโยชน์แก่การสอนในโรงเรียนประถมศึกษา และให้นักเรียนฝึกหัดครูได้เป็นผู้นำทางด้านเกษตรกรรมในชุมชนที่จะออกไปปฏิบัติงาน โครงการนี้เริ่มต้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2499 ด้วยความร่วมมือจากองค์การศึกษาฯ แห่งสหประชาชาติ ระยะต่อมาองค์การสงเคราะห์เด็กแห่งสหประชาชาติก็ได้ให้ความช่วยเหลือแก่โครงการนี้ด้วย ขณะนี้ได้ขยายโครงการฝึกหัดครูชนบทออกไปทุกจังหวัดที่มีสถานศึกษาฝึกหัดครู

4. การศึกษา

ประเทศไทยประกาศใช้แผนการศึกษาชาติฉบับแรกเมื่อปี พ.ศ. 2438 ได้ปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ มา รวม 10 ครั้งแล้ว ฉบับหลังสุดประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2503 เป็นแผนการศึกษาแห่งชาติที่เห็นว่า ให้จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของสังคมและบุคคล ความมุ่งหมายทั่วไปของแผนการศึกษาฉบับนี้เพื่อสร้างพลเมืองดี มีศีลธรรม และวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย นอกจากนี้แล้วยังมุ่งที่จะปรับปรุงส่งเสริมให้เป็นผู้มีความสามารถในการคิด มีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาวิชาความรู้ใส่ตน และให้รู้จักดำรงชีวิตอยู่อย่างเป็นสุขและมีประโยชน์ ทั้งมุ่งจะจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนเศรษฐกิจและแผนการปกครองประเทศด้วย ตามแผนนี้ได้จัดแบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือระดับอนุบาลศึกษา เป็นการศึกษาก่อนภาคบังคับ ระดับ

ประถมศึกษา มีหลักสูตรการเรียน 7 ปี และเป็นการศึกษาภาคบังคับซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำลังเร่งรัดขยายและปรับปรุงอยู่ในขณะนี้ ระดับมัธยมศึกษา มีหลักสูตรการเรียน 5 ปี และระดับอุดมศึกษา

1) **อนุบาลศึกษา** โรงเรียนอนุบาลได้จัดไว้สำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง 3-6 ขวบ นักการศึกษามองเห็นความสำคัญของการอนุบาลศึกษาเป็นอย่างดี แต่เนื่องด้วยงบประมาณสำหรับการศึกษาระดับนี้อยู่ในวงจำกัด จึงไม่สามารถจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลได้พอเพียงกับความต้องการ แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลตัวอย่างขึ้นในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศอย่างน้อยที่สุดให้มีจังหวัดละหนึ่งโรง และรัฐบาลรับภาระในการผลิตครูอนุบาล เพื่อให้ออกไปสอนตามโรงเรียนอนุบาลโดยเฉพาะ ในปี พ.ศ. 2505 มากกว่า 3 ใน 4 (ประมาณ 83%) ของโรงเรียนอนุบาลทั่วประเทศเป็นของเอกชน

จำนวนนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลมีประมาณ 1% ของนักเรียนทั้งหมด อัตราการเพิ่มของนักเรียนต่ำมาก ส่วนมากเพิ่มขึ้นในเมืองใหญ่เท่านั้น

2) **ประถมศึกษา** ก่อน พ.ศ. 2503 การศึกษาภาคบังคับกำหนดให้เด็กเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งมีหลักสูตรการเรียนเพียง 4 ปี แต่แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันได้กำหนดหลักสูตรการเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ 7 ปี และการศึกษาภาคบังคับจะขยายให้สูงขึ้นถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ด้วย ซึ่งจำเป็นจะต้องค่อย ๆ ดำเนินการไปตามความเหมาะสมของสภาพแต่ละท้องถิ่น และขณะนี้ได้ดำเนินการไปแล้วหลายแห่ง จำนวนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขณะนี้ประมาณ 16% ของจำนวนประชากรทั่วประเทศ

อัตราส่วนระหว่างจำนวนนักเรียนต่อหนึ่งห้องเรียนสูงขึ้นทุก ๆ ปี ในปี พ.ศ. 2503 ปรากฏว่าประมาณ 47% ของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีนักเรียนห้องละ 40 คน และ 2.3% มีนักเรียนห้องละ 90 คน มากกว่า 50% ของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-4 มีนักเรียนไม่ต่ำกว่าห้องละ 50 คน ที่มีจำนวนในแต่ละห้องมากเช่นนี้ อาจจะเป็นเพราะมีนักเรียนสอบตกและเรียนซ้ำชั้น หรืออาจจะเป็นเพราะนักเรียนประถมศึกษาบางคนมีอายุต่ำกว่าเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ หรือเนื่องมาจากอัตราการเพิ่มของนักเรียนประถมศึกษาสูงมาก คือเพิ่มขึ้นประมาณปีละ 142,000 คน จึงทำให้ขาดแคลนอาคารเรียน ครูและอุปกรณ์การศึกษา

ในปี พ.ศ. 2505 มีเด็กจำนวน 30,000 กว่าคนที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเข้าเรียนตามอำนาจในกฎหมายการศึกษาภาคบังคับ ในจำนวนนี้ประมาณ 29,000 คนได้รับยกเว้นเพราะว่าบ้านอยู่ห่างจากโรงเรียนเกินกว่า 2 กิโลเมตร ประมาณว่า (ในปี พ.ศ. 2503) กฎหมายการศึกษาภาคบังคับมีผลในการบังคับให้เด็กเข้าเรียนชั้นประถมปีที่ 1-4 ได้เพียงประมาณ 90% ของเด็กที่สำรวจได้เท่านั้น

ปรากฏว่า 90% ของงบประมาณการประถมศึกษา ใช้จ่ายเป็นเงินเดือนครู เหลือเพียง 10% เท่านั้นที่เป็นค่าก่อสร้างอาคารเรียน เป็นค่าซื้ออุปกรณ์การศึกษา และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ประมาณ 1 ใน 4 ของโรงเรียนประถมศึกษาอาศัยศาลาวัดซึ่งจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขโดยเร็ว

ครูโรงเรียนประถมศึกษาเป็นชาย 3 ใน 4 และประมาณ 41% ของครูชั้นประถมศึกษาทั้งหมด ไม่มีวุฒิทางครู ในจำนวนนี้มีอยู่ 7% ที่มีความรู้ชั้นประถมศึกษา และ 27% มีความรู้ชั้นมัธยมศึกษา นอกจากนั้นเป็นครูที่มีวุฒิอย่างอื่น ครูวุฒิปริญญา มีจำนวนน้อยกว่าครึ่งเปอร์เซ็นต์ของครูชั้นประถมศึกษาทั้งหมด ครูชั้นอนุปริญา หรือเทียบเท่า มีประมาณ 2% ส่วนครูที่มีวุฒิต่ำกว่าอนุปริญามีประมาณ 56%

ในปี พ.ศ. 2505 นักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ต้องเรียนช้าชั้นประมาณ 32% ของจำนวนนักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ทั้งหมดอาจเป็นเพราะสาเหตุหลายอย่าง เช่น การไปโรงเรียนไม่สม่ำเสมอเนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก การโยกย้ายติดตามผู้ปกครอง การเจ็บป่วย และสุขภาพไม่สมบูรณ์ และเนื่องจากความเจริญเติบโตทางอารมณ์ และสังคมไม่ปกติ

นักเรียนชั้นประถมปีที่ 1 ในปี พ.ศ. 2497 และปี พ.ศ. 2500 ที่สามารถเรียนต่อไปจนถึงชั้นประถมปีที่ 7 หรือเทียบเท่า มีเพียงร้อยละ 8 หรือ 9 คนเท่านั้น และในระยะเดียวกันนี้ ปรากฏว่านักเรียนสอบตกและออกจากโรงเรียนในระหว่างการเรียนรู้ชั้นประถมปีที่ 1-4 มีจำนวนลดลง คือลดลงจาก 66% ของจำนวนผู้เข้าเรียน ในปี พ.ศ. 2497 เป็น 58% ของผู้เข้าเรียนในปี พ.ศ. 2500 แต่ในระดับชั้นประถมปีที่ 5-7 อัตราร้อยละของผู้สอบตกและออกจากโรงเรียนยังคงที่อยู่คือประมาณ 19%

ปรากฏว่าประเทศไทยกำลังประสบปัญหาเนื่องจากผลเมืองที่สำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ และเมื่อออกจากโรงเรียนไประยะหนึ่งแล้วกลายเป็นคนที่ไม่รู้หนังสือ ดังจะเห็นได้จากผลการสำรวจของกองทัพเรือ ซึ่งรวบรวมข้อมูล

จากผู้ที่ถูกเกณฑ์เข้าประจำการว่ามีจำนวน 4% ของผู้ได้รับประกาศนียบัตรชั้นประถม
บท 4 แล้ว แต่อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้

3) **มัธยมศึกษา** ก่อน พ.ศ. 2503 การมัธยมศึกษาหมายถึงการศึกษาที่ต่อ
จากชั้นประถมบท 4 ขึ้นไปอีก 8 ปี (ชั้นมัธยมบท 1 ถึงชั้นประโยคเตรียมอุดมศึกษา
บท 2) แต่ในปัจจุบันหมายถึงการศึกษาที่ต่อจากชั้นประถมบท 7 ขึ้นไปอีก 5 ปี (ชั้น
ม.ศ. 1-5) นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 เป็นต้นมา ได้ขยายขอบข่ายของการมัธยมศึกษา
ให้ครอบคลุมเอาวิชาสาขาต่าง ๆ ไว้มากยิ่งขึ้น และแบ่งการเรียนออกเป็น 2 สาย คือ
สายสามัญและสายอาชีพ ในระยะปัจจุบันนี้มีโรงเรียนที่ทดลองดำเนินการสอนตาม
แบบโรงเรียนมัธยมแบบประสมอยู่ 2-3 แห่ง นอกนั้นดำเนินการสอนตามหลักสูตร
ชั้นประโยคมัธยมศึกษาสายสามัญหรือสายอาชีพ อัตราการเรียนวิชาในหนึ่งสัปดาห์
ของหลักสูตรชั้นประโยคมัธยมศึกษาฉบับ พ.ศ. 2503 (ดูตารางที่ 7) แสดงว่าจำนวน
ชั่วโมงการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์น้อยกว่าของบางประเทศ ส่วนจำนวนชั่วโมงการ
เรียนวิชาอื่น ๆ นั้นไม่แตกต่างจากของประเทศอื่นนัก

ตารางที่ 7 อัตราการเรียนวิชาในหนึ่งสัปดาห์ หลักสูตรชั้นประโยคมัธยมศึกษา
พ.ศ. 2503

วิชา	จำนวนชั่วโมงในหนึ่งสัปดาห์					
	มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย			
	สายสามัญ	สายอาชีพ	สายสามัญ			สายอาชีพ
			วิทยาศาสตร์	ศิลป	ทั่วไป	
ภาษาไทย	4	3	3	5	5	3
ภาษาต่างประเทศ	4-6	4	6	8	6	4
สังคมศึกษา	4	2	3	5	5	3
วิทยาศาสตร์	3	3	10	4	4	—
คณิตศาสตร์	5	3	6	6	2	2
วิชาอาชีพ	—	17	—	—	4-8	18-23
วิชาเบ็ดเตล็ด	8-10	3	2	2	2-4	—
รวม	30	35	30	30	28-34	30-35

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ หลักสูตรชั้นประโยคมัธยมศึกษา พ.ศ. 2503

หมายเหตุ วิชาเบ็ดเตล็ด หมายถึง วิชาพลศึกษา พลานามัย ศิลปศึกษา และศิลป-
ปฏิบัติ

ในปี พ.ศ. 2505 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เรียนอยู่ในสายสามัญคิดเป็น 2.33% ของประชากรทั่วประเทศ ในระหว่างปี พ.ศ. 2500—2505 นักเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 30,000 คน และคาดคะเนว่าในระยะ 10 ปีข้างหน้าจะเพิ่มขึ้นปีละ 30,000—40,000 คน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 1—3) นักเรียนของโรงเรียนรัฐบาลและของโรงเรียนราษฎร์มีจำนวนเกือบเท่ากัน แต่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 4—5) โรงเรียนราษฎร์มีนักเรียนมากกว่า จำนวนนักเรียนต่อหนึ่งห้องเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนราษฎร์ มีน้อยกว่าของโรงเรียนรัฐบาล อาจเป็นเพราะว่าการเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาลเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยกว่าการเข้าเรียนในโรงเรียนราษฎร์ ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏว่าจำนวนนักเรียนต่อหนึ่งห้องเรียนของโรงเรียนราษฎร์ มากกว่าของโรงเรียนรัฐบาล คุณวุฒิของครูในโรงเรียนราษฎร์ต่ำกว่าของครูในโรงเรียนรัฐบาล ครูในโรงเรียนราษฎร์ประมาณ 90% มีวุฒิก่อนข้างต่ำกว่ามาตรฐาน

ความหนาแน่นของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตพระนคร ธนบุรี มีมากกว่าในต่างจังหวัด ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นหญิงมากกว่าชาย ปรากฏว่าจำนวน 2 ใน 3 ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางเป็นครูหญิง แต่ในส่วนภูมิภาคมีครูชายมากกว่าครูหญิง ครูชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลที่มีวุฒิก่อนข้างต่ำมีจำนวนถึง 3 ใน 4 และในจำนวนนั้นสอนอยู่ต่างจังหวัดถึง 60% โรงเรียนมัธยมศึกษาในต่างจังหวัดมีอัตราส่วนระหว่างจำนวนนักเรียนต่อครูสูงกว่าในเขตพระนครและธนบุรี ในต่างจังหวัดมีครูปริญญา 1 คนต่อนักเรียน 165 คน ส่วนในเขตพระนครและธนบุรีมีครูปริญญา 1 คนต่อนักเรียน 97 คน

นักเรียนชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 5) ในโรงเรียนรัฐบาลสอบไล่ได้มีอัตราร้อยละสูงกว่าในโรงเรียนราษฎร์ ปรากฏว่า 83% ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.ศ. 1) จะสามารถเรียนต่อไปจนสำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ. 3) และประมาณ 16% ที่สามารถเรียนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ. 5) มีอยู่เพียง 10% ของผู้ที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งหมด เข้าเรียนต่อในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตามจำนวนผู้สมัครเข้าเรียนต่อในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยเพิ่มสูงขึ้นทุก ๆ ปี (บางทีอาจจะเป็นเพราะว่ามีผู้ผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยได้

น้อยจึงทำให้จำนวนผู้สมัครสอบสะสมมากขึ้นทุกปี ๆ) เมื่อปี พ.ศ. 2505 มีผู้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยได้เพียง 20% ของจำนวนผู้สมัครสอบเข้าทั้งหมด และ พ.ศ. 2506 เข้าศึกษาได้เพียง 18% เท่านั้น

เกือบ 60% ของงบประมาณการมัธยมศึกษาใช้จ่ายเป็นเงินเดือนครู 27% เป็นเงินอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์ เหลือเพียง 13% เท่านั้นที่ใช้จ่ายในการปรับปรุงและขยายโรงเรียนรัฐบาลและจัดซื้ออุปกรณ์การสอน จากงบประมาณการมัธยมศึกษา ปี พ.ศ. 2505 แสดงให้เห็นว่านักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้รับส่วนเฉลี่ยคนละ 893 บาท และนักเรียนในโรงเรียนราษฎร์ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลคนละ 317 บาท

4) การอาชีวศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 โรงเรียนอาชีวศึกษาได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจัดเป็นระบบ 7-3-3-2 เพื่อช่วยให้ได้ศึกษาต่อไปจนถึงระดับวิทยาลัยเทคนิค หลักสูตรในโรงเรียนอาชีวศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับใหญ่ ๆ คือ

(1) ระดับอาชีวศึกษาตอนปลาย มีหลักสูตรการเรียนไม่เกิน 3 ปี และมุ่งหวังจะผลิตช่างฝีมือปานกลาง หลักสูตรนี้จัดให้มีการศึกษาในด้านสามัญศึกษาด้วย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนต่อในระดับสูง ๆ ขึ้นไปได้ การอาชีวศึกษาในระดับนี้จะยกเลิกเมื่อสามารถขยายโรงเรียนมัธยมแบบประสมได้ทั่วถึง

(2) ระดับอาชีวศึกษาชั้นสูง มีหลักสูตรการเรียนต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรืออาชีวศึกษาตอนปลาย โดยมุ่งหวังที่จะจัดการศึกษาทั้งในด้านสามัญและอาชีวศึกษาให้ผู้เรียนได้รับสูงขึ้น เพื่อจะได้นำไปประกอบอาชีพเป็นช่างฝีมือ ซึ่งจะต้องอาศัยความสามารถในการตัดสินใจ ทักษะ และความรับผิดชอบสูงขึ้น

(3) ระดับวิชาชีพชั้นสูง มีหลักสูตรการเรียนต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรืออาชีวชั้นสูง ซึ่งอาจใช้เวลาเรียน 2 ถึง 3 ปี โดยมุ่งหวังที่จะให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือที่ทันสมัย และเทคนิคใหม่ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพในด้านการค้าและอุตสาหกรรม ซึ่งอาชีพในด้านนี้มีความต้องการและจำเป็นแก่ประเทศชาติมาก

นอกจากหลักสูตรดังกล่าวแล้ว ยังมีหลักสูตรระยะสั้นเพื่อฝึกฝนนักเรียนและผู้ที่ไม่มั่งคั่งทำให้มีทักษะเฉพาะอย่าง เพื่อไปประกอบอาชีพที่ไม่ต้องอาศัยความชำนาญมากนัก และเพื่อจะช่วยให้ผู้ว่างงานหรือผู้ที่กำลังประกอบอาชีพอยู่ให้มีโอกาสได้ฝึกฝนเพิ่มเติม และจะได้ประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของตนได้ดีขึ้น หลักสูตรระยะสั้นนี้มีเวลาเรียนตั้งแต่ 3 เดือนถึง 6 เดือน หรือประมาณ 180 ถึง 300 ชั่วโมง

ในด้านการอาชีวศึกษา ยังจัดให้มีหลักสูตรการฝึกหัดครูอาชีวศึกษาในสาขาต่าง ๆ หลักสูตรนี้ใช้เวลาเรียน 1 ปี สำหรับผู้ที่สำเร็จวิชาชั้นสูง และใช้เวลาเรียน 2 ปี สำหรับผู้ที่สำเร็จวิชาอาชีวศึกษาชั้นสูง

ระหว่างปี พ.ศ. 2501 — 2505 จำนวนนักเรียนอาชีวศึกษาทั้งหมดลดลง แต่ถ้าวัดพิจารณาแต่ละสาขาวิชาแล้วจะเห็นว่าเพิ่มขึ้นในบางวิชา เช่น ในหลักสูตรระยะสั้นจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้นมาก แต่ในระดับวิชาชั้นสูงเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ในปี พ.ศ. 2505 จำนวนนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษามีประมาณ 48,140 คน และที่เรียนอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาของเอกชนประมาณ 51,009 คน

อัตราการอยู่ของผู้เรียนชาชน และออกก่อนสำเร็จชั้นประโยคของสถาบันอาชีวศึกษา ปรากฏว่าน้อยกว่าที่เรียนชาชน และออกจากโรงเรียนประถมและมัธยมศึกษา เนื่องจากค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายหัวต่อปีของนักเรียนอาชีวศึกษา มีมูลค่าสูงกว่าส่วนเฉลี่ยรายหัวของนักเรียนประถมและมัธยมศึกษา ดังนั้นมูลค่าของการลงทุนทางการอาชีวศึกษาที่เสียเปล่าสำหรับนักเรียนหนึ่งคนย่อมสูงกว่า ในระหว่างปี พ.ศ. 2504-2505 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายหัวของนักเรียนเกษตรกรรมสูงกว่าของนักเรียนอาชีวศึกษาประเภทอื่น ๆ

ผู้สำเร็จจากสถาบันอาชีวศึกษาส่วนมากรับราชการ ครูที่สอนในสถาบันอาชีวศึกษาประมาณ 1 ใน 2 ของจำนวนครูทั้งหมด ควรได้รับการปรับปรุงส่งเสริมให้มีความรู้และให้มีความเหมาะสมมากขึ้น

เมื่อพิจารณางบประมาณการอาชีวศึกษาปี พ.ศ. 2505 แล้ว ปรากฏว่าประมาณ 65% ใช้จ่ายเพื่อค่าจ้างและเงินเดือน ประมาณ 25% เป็นค่าสิ่งก่อสร้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ และค่าใช้จ่ายสอย ส่วนอีกประมาณ 10% เป็นค่าตอบแทนและเงินอุดหนุน

5) การฝึกหัดครู ปัจจุบันนอกจากสถานศึกษาในสังกัดกรมการฝึกหัดครูแล้ว ยังมีสถานศึกษาอื่น ๆ อีกหลายแห่งที่ทำหน้าที่ในการผลิตครูให้พอกับความต้องการของประเทศ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรมพลศึกษา และกรมอาชีวศึกษา

คุณวุฒิของครูอาจแบ่งได้เป็น 4 ระดับ ดังนี้

(1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) รับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระยะเวลาเรียน 2 ปี

(2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ. สูง) หรืออนุปริญญา วิชาการศึกษา ผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรี วิชาการศึกษา ระยะเวลาเรียน 2 ปี

(3) ระดับปริญญาตรี รับผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรี วิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ. สูง) หรืออนุปริญญา วิชาการศึกษา ระยะเวลาเรียน 2 ปี หรือรับผู้สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ระยะเวลาเรียน 4 ปี

(4) ระดับปริญญาโท รับผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรี ระยะเวลาเรียน 2 ปี และนิสิตต้องทำวิทยานิพนธ์ด้วย

ในปีการศึกษา 2505 มีครูที่ไม่มีวุฒิกูรจำนวน 49,180 คน ประมาณ 1 ใน 3 ของครูทั่วประเทศ ครูจำนวนนี้อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการฝึกหัดครูที่จะต้องหาทางปรับปรุงส่งเสริมต่อไป

โครงการผลิตครูนี้ประสงค์ จะผลิตครูให้พอกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นทุกปี และทดแทนครูที่ออกและตาย แต่ครูที่ผลิตได้ก็ยังไม่พอกับความต้องการ เช่น ในปีการศึกษา 2507 จะผลิตครูได้ประมาณ 73% ของจำนวนที่ต้องการเท่านั้น สถานศึกษาฝึกหัดครูในสังกัดกรมการฝึกหัดครู 27 แห่ง สามารถผลิตครูได้ประมาณปีละ 6,000 คน และสถาบันอื่น ๆ ผลิตได้อีกประมาณ 900 คน

ในระหว่างปี พ.ศ. 2505 — 2507 ผู้ที่ต้องการเรียนในสถานศึกษาฝึกหัดครูระดับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา มีจำนวนประมาณ 2-3 หมื่นคน แต่เข้าเรียนได้ประมาณ 6-7 พันคนเท่านั้น

ที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดนี้ เป็นปัญหาและความต้องการทางการศึกษาในระดับต่าง ๆ ซึ่งได้แสดงไว้ในตารางที่ 8

ในปี พ.ศ. 2504 จำนวนนักเรียนมีมากที่สุดในระดับชั้นประถมปีที่ 1 - 4 และตัวเลขในตารางยังแสดงให้เห็นเด่นชัดอีกว่า จำนวนประชากรที่สำเร็จชั้นประถมปีที่ 4 มีจำนวนสูงสุด อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับตอนปลาย และนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นกับตอนปลายแตกต่างกันมาก

ตารางที่ 8 จำนวนนักเรียนในระดับต่าง ๆ พ.ศ. 2504

ระดับ	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษาตอนต้น (ป. 1-4)	3,716,969	83.6
ประถมศึกษาตอนปลาย (ป. 5-7)	373,953	8.4
มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. 1-3)	253,124	5.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.ศ. 4-5)	65,320	1.5
อุดมศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี	36,625 919	0.8
รวม	4,446,910	100.0

5. การสงเคราะห์เด็ก

การสังคมสงเคราะห์เป็นงานที่เพิ่งได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นในระยะไม่นานมานี้เอง จึงมีผู้ศึกษาค้นคว้าและบันทึกหลักฐานไว้น้อยมาก

ก) ครอบครัว เมื่อก่อนนี้ครอบครัวไทยมีลักษณะเป็น “ครอบครัวใหญ่” คือเป็นครอบครัวที่ประกอบด้วยบิดามารดา ญาติพี่น้องของสามีและภรรยา ตลอดจนคนใช้ และถือกันว่าเป็นเกียรติและเป็นหน้าที่ของญาติที่มีฐานะร่ำรวย หรือมีความสำเร็จจะต้องอุปการะเลี้ยงดูญาติพี่น้อง ญาติที่ยากจนก็หวังพึ่งพาอาศัยญาติที่มีฐานะดีกว่า เสมือนผู้ง่อกที่บินไปเกาะต้นไม้เพื่อแสวงหาอาหารและที่พักพิง เมื่อกาลเวลาผ่านไปความเป็นอยู่ก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชีวิตของสังคมในเมือง การอาศัยอยู่กันในครอบครัวกับญาติพี่น้องก็ลดน้อยลง และไม่อาจจะพึ่งพากันได้มากอย่างแต่ก่อน ดังนั้นจึงจำต้องมีสถานสงเคราะห์ให้ความอุปการะแก่ผู้ที่ช่วยตนเองไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ เด็ก

ข) การสังคมสงเคราะห์ งานสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทยทำทั้งรัฐบาลและองค์การกุศลของเอกชน องค์การรัฐบาลที่ดำเนินงานด้านสังคมสงเคราะห์มีอยู่หลายกระทรวงด้วยกัน คือ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงยุติธรรม ที่เป็นองค์การกุศลเอกชนมีจำนวน 170 แห่ง และมีสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยเป็นผู้ประสานงาน จุดมุ่งหมายสำคัญของการสงเคราะห์ดังที่องค์การต่าง ๆ ได้กำหนดไว้คือ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทางสังคม และหาทางป้องกันมิให้ข้อบกพร่องนั้น ๆ เกิดขึ้นอีก กิจกรรมด้านสังคมสงเคราะห์แบ่งออกเป็น ส่วน ๆ ดังนี้

(1) การสงเคราะห์เด็กและครอบครัว ดำเนินงานเกี่ยวกับการผดุงและเสริมสร้างชีวิตครอบครัวด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้คำแนะนำคู่สมรสทั้งก่อนและหลังการสมรส สงเคราะห์ครอบครัวที่ขัดสนด้วยการให้เงินและวัสดุสิ่งของที่จำเป็น และแนะอาชีพ จัดหาที่อยู่อาศัยและอาชีพให้ตามโครงการนิคมสร้างตนเอง ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของมารดาและเด็กที่จัดขึ้นโดยกระทรวงสาธารณสุข เทศบาล และองค์การเอกชน นอกจากที่กล่าวแล้ว ยังมีการสงเคราะห์ในด้านอื่น ๆ อีก เช่น บริการเพื่อสันติภาพ โดยจัดตั้งศูนย์เยาวชน ค่ายเยาวชน บ้านเยาวชน สโมสรเยาวชน สนามกีฬา สนามเด็กเล่น และสวนสาธารณะ รัฐบาลยังได้สนับสนุนให้ทางโรงเรียนจัดตั้งกองลูกเสือ อนุชาต และยุวกสกรขึ้นอีกด้วย ส่วนการอบรมสั่งสอนวิชาศาสนาและศีลธรรมนั้น เป็นงานที่จัดทำโดยทางโรงเรียน สมาคมศาสนา และโรงเรียนพิเศษวันอาทิตย์ การฝึกและการแนะแนวอาชีพ ดำเนินงานโดยกรมอาชีวศึกษาและกรมประชาสงเคราะห์

(2) การสงเคราะห์เด็กที่ไม่สมประกอบทางร่างกายและจิตใจ จัดขึ้นโดยองค์การรัฐบาลและเอกชน มีหลายองค์การคือ มูลนิธิอนุเคราะห์คนพิการ มูลนิธิช่วยและให้การศึกษาแก่คนตาบอด (มีโรงเรียนสอนคนตาบอดสองแห่ง ตั้งอยู่ที่กรุงเทพฯ และเชียงใหม่) มูลนิธิอนุเคราะห์คนหูหนวก มูลนิธิช่วยเด็กปัญญาอ่อน ในพระบรมราชูปถัมภ์ โรงพยาบาลปัญญาอ่อน

ในปี พ.ศ. 2505 มีโรงเรียนสอนคนพิการ 12 โรง (มีห้องเรียน 69 ห้อง มีครู 77 คน) เปิดสอนและสงเคราะห์เด็กจำนวน 753 คน เด็กเหล่านี้เป็นเด็กที่พิการ

และไม่สมบูรณ์ เช่น ตาบอด หูหนวกและเป็นไข้ ร่างกายทุพพลภาพ ปัญญาอ่อน

(3) การสงเคราะห์เด็กกำพร้า เด็กเรื้อนจรจัด และเด็กซึ่งบิดามารดาไม่สามารถช่วยตัวเองได้ เด็กเหล่านี้ได้รับการช่วยเหลือจากหน่วยสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่นของรัฐบาลและจากองค์การกุศล

ปี พ.ศ. 2506 กรมประชาสงเคราะห์ได้รับงบประมาณจำนวน 144 ล้านบาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่นเป็นเงิน 32 ล้านบาท มีเด็กจำนวน 3,200 คน ได้รับการช่วยเหลือจากกรมประชาสงเคราะห์

(4) เด็กเกร เด็กขอทาน และเด็กกระทำความผิด ก็ได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางเป็นผู้พิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่เด็กกระทำความผิด เมื่อเห็นสมควรให้การอบรมก็จะจัดส่งไปยังสถานฝึกและอบรมซึ่งตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ ฯ ขณะนี้มีเด็กชาย 300 คน และเด็กหญิง 50 คน กำลังอยู่ในระหว่างการอบรม เด็กเหล่านี้จะได้รับการศึกษาเล่าเรียนจนสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และยังได้รับการฝึกหัดอาชีพอีกด้วย ส่วนในต่างจังหวัดไม่มีข้อมูลที่จะนำมากล่าว

ค) เด็กและการประกอบอาชีพ สภาพพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติได้สำรวจการประกอบอาชีพของเด็กวัยรุ่น ในปี พ.ศ. 2507 ปรากฏว่า 79.4% ของเด็กวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15—19 ปี เป็นประชากรผู้ผลิตในเชิงเศรษฐกิจ การสำรวจครั้งนี้ไม่รวมเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 14 ปี เพราะประกาศของกระทรวงมหาดไทยห้ามจ้างเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี เข้าทำงาน ตามข้อเท็จจริงเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี จำนวนไม่น้อยได้ร่วมเป็นกองกำลังงานอยู่แล้ว ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองแรงงานของเด็ก กระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกกฎกระทรวงหลายฉบับ เพื่อกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงาน ชั่วโมงทำงาน และลักษณะของงานสำหรับเด็กไว้เป็นแนวปฏิบัติ

แม้ว่ากรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่โดยตรงในการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่เด็ก กรมประชาสงเคราะห์ก็มีส่วนดำเนินงานด้านนี้ด้วย และได้จัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพขึ้น เพื่อการฝึกอาชีพในระยะสั้นให้แก่บุตรหลานผู้มรยาได้น้อย นอกจากนั้นยังมอองค์การศาสนาอกหลายแห่งที่จัดตั้งศูนย์ฝึกอาชีพขึ้น เพื่อให้การสงเคราะห์แก่เด็กชายหญิงที่ยากจน

ข) พระราชบัญญัติควบคุมเด็กและนักเรียน พุทธศักราช 2481 พ.ร.บ. ฉบับนี้ให้อำนาจแก่กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยในการให้ความช่วยเหลือเด็กที่ขาดผู้ปกครอง เด็กกำพร้าและอนาถาด้วยการดูแลสอดส่องความประพฤติและจัดสถานสงเคราะห์ขึ้นเพื่อให้การฝึกอบรมเลี้ยงดู การติดต่อจัดหาผู้อุปการะเลี้ยงดูที่เหมาะสม และการจัดมอบให้เป็นบุตรบุญธรรม ตลอดจนการช่วยเหลือด้านการเงิน การสงเคราะห์เหล่านี้จัดให้แก่เด็กที่มีอายุไม่เกิน 17 ปีเท่านั้น

ง) โครงการจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง โครงการนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยบุคคลที่ไม่มีที่อยู่อาศัยและไม่มีที่ทำมาหากินให้มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและมีอาชีพมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มุ่งหมายที่จะสงเคราะห์พลเมืองในเขตที่มีคนอยู่หนาแน่นในพระนคร—ธนบุรี ในปี พ.ศ. 2505 ได้สงวนที่ดินไว้จำนวน 73,346 ตารางกิโลเมตร เพื่อจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง และได้จัดไปแล้วเป็นพื้นที่ 15,847 ตารางกิโลเมตร สมาชิกของนิคมเข้าไปครอบครองและมีการเพาะปลูกแล้วเป็นพื้นที่ 12,911 ตารางกิโลเมตร ทั่วประเทศมีนิคมสร้างตนเองทั้งสิ้นรวม 40 แห่ง ตั้งอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ 33 จังหวัด มีจำนวนสมาชิกอาศัยอยู่ทั้งสิ้น 38,813 ครอบครัว (170,191 คน) โครงการนิคมสร้างตนเองนี้ จัดว่าเป็นการสงเคราะห์ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเด็ก โดยตรงทีเดียว เพราะเป็นการช่วยให้ได้รับความสะดวกสบายเกี่ยวกับอาหารการกินและการพักผ่อนหย่อนใจ เท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ครอบครัวของนิคมสร้างตนเองแต่ละครอบครัวได้รับสิทธิเข้าครอบครองที่ดินครอบครัวละ 25 ไร่ นับว่ามากพอที่จะช่วยให้มีรายได้สำหรับเลี้ยงครอบครัวได้อย่างสบาย แต่ละครอบครัวมีรายได้ประมาณครอบครัวละ 12,125 บาท ต่อปี

ภาค 3

โครงการสนับสนุนความต้องการของเด็กและเยาวชน

ขณะนี้ประเทศไทยกำลังดำเนินงานตามแผน 6 ปี (2504—2506 และ 2507—2509) ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ แผนมุ่งปรับปรุงและขยายการเกษตร การพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ การศึกษา การสาธารณสุข การคมนาคม และการพลังงาน มีงบประมาณรายจ่ายปรากฏในตารางที่ 9

แผนพัฒนานี้วางไว้อย่างละเอียดและกว้างขวาง มีหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนทั้งทางตรงและทางอ้อม สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. แผนพัฒนาการเกษตร

วัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาการเกษตรมีดังนี้

- 1) ปรับปรุงวิธีการผลิตให้ได้ผลมากขึ้น
- 2) เพิ่มปริมาณการผลิตและการส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

ตารางที่ 9 รายจ่ายเพื่อพัฒนาประเทศ ปีงบประมาณ 2504—2506 เปรียบเทียบกับรายจ่ายสำหรับปีงบประมาณ 2507—2509

ประเภท	พ.ศ. 2504—2506		พ.ศ. 2507—2509	
	งบประมาณ		ประมาณการ	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
การเกษตรและสหกรณ์	1,647	14.1	2,975	14.7
อุตสาหกรรมและเหมืองแร่	965	8.3	1,196	5.9
การพลังงาน	2,341	20.0	1,798	8.8
การคมนาคมและขนส่ง	3,167	27.1	7,005	34.5
การศึกษา	685	5.6	1,806	8.9
การสาธารณสุข	390	3.3	975	4.8
การพัฒนาชุมชนและสาธารณูปการ	1,723	14.8	3,745	18.4
งบสำรอง	761	6.5	800	3.9
รวม	11,679	100.0	20,300	100.0

ที่มา : แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. 2504—2506 ระยะที่สอง
พ.ศ. 2507—2509

หมายเหตุ จำนวนเลขพิเศษและผลบวกอาจจะไม่ตรงกับในช่องรวม

- 3) พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อใช้ในการผลิต
- 4) ปรับปรุงระบบสังคมในชนบท เพื่อเกษตรกรจะได้มีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น
- 5) ส่งเสริมสถาบันเกษตรกรกรรม เช่น สหกรณ์ การตั้งกลุ่มเกษตรกร ชุมชนนุญกสิกร และระบบสินเชื่อการเกษตร เป็นต้น
- 6) ส่งเสริมการค้าผลิตผลเกษตรกรรม
- 7) ส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนจากการลงแรงหรือลงทุนโดยชอบธรรมป้องกันมิให้เกษตรกรเสียเปรียบในเรื่องการตลาด การเช่าที่ดิน และการกู้เงินจากเอกชน
- 8) ปรับปรุง ขยายงาน และเพิ่มประสิทธิภาพของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เพื่อเพิ่มบริการแก่เกษตรกรให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

โครงการพัฒนาการเกษตรกำหนดไว้ดังนี้

- 1) เป้าหมายผลผลิตเกษตรกรรม สำหรับปี พ.ศ. 2509 กำหนดให้ผลิตข้าวได้ 9.5 ล้านตัน มันสำปะหลัง 2.2 ล้านตัน ยาง 0.21 ล้านตัน เป็นต้น
- 2) การชลประทานและป้องกันอุทกภัย ในปี พ.ศ. 2506 มีพื้นที่ที่ได้รับการชลประทาน 10.8 ล้านไร่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2507—2509 มีโครงการขยายให้พื้นที่ดินได้รับการชลประทานเพิ่มขึ้นอีก 1 ล้านไร่ โครงการเหล่านี้รวมทั้งเขื่อนท่าปลา เขื่อนภูมิพล เขื่อนแม่น้ำน่าน เขื่อนท่าม่วง เขื่อนชัยนาท และเขื่อนเพชรบุรี
- 3) การค้นคว้าและวิจัยพืชผล จัดตั้งสถานเกษตรกรรมกลางส่วนภูมิภาคขึ้นเพื่อวิจัยและทดลองเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และอบรมเจ้าหน้าที่ออกไปช่วยเกษตรกรด้วย
- 4) การส่งเสริมการเกษตร ขยายงานในด้านแนะนำช่วยเหลือเกษตรกร ซึ่งจะมีทั้งการเผยแพร่ความรู้ทางวิทยุ การตั้งกลุ่มเกษตรกร และชุมชนนุญกสิกร
- 5) การสหกรณ์ ให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการสหกรณ์ที่รัฐส่งเสริม และปรับปรุงการสหกรณ์ด้านต่าง ๆ คือ สหกรณ์ที่ดิน สหกรณ์เงินกู้ และธนาคารเพื่อการสหกรณ์

6) การประมง ปรับปรุงและขยายการประมงทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม จัดตั้งสถานการประมงและสถาบันวิจัยเพิ่มขึ้น

7) การปศุสัตว์ จัดตั้งสถานโคนมขึ้นใหม่อีก 2 แห่ง ที่จังหวัดสกลนคร และจังหวัดตาก การปศุสัตว์ยังคงเป็นแบบผสมอยู่ตามเดิม เช่น ทั้งทำไร่และเลี้ยงสัตว์

8) การป่าไม้ ดำเนินงานตามโครงการสงวนป่า ป่าปลูก และสงวนพันธุ์สัตว์ป่าให้กว้างขวาง ผลผลิตจากป่าและจากไม้ซึ่งได้เริ่มแล้ว ก็จะได้รับปรับปรุงต่อไป

9) การปลูกยางแทน มีเป้าหมายที่จะปลูกยางแทนต้นเดิมให้ได้มากกว่า 2 ล้านไร่ ภายใน 20 ปี โดยส่งเสริมให้ตั้งกลุ่มชาวสวนยางขนาดเล็ก ให้สินเชื่อการเกษตรแบบควบคุมแก่ชาวสวนยาง ตลอดจนส่งเสริมการปลูกพืชแซมยาง และพืชประเภทอื่นแทนยาง นอกจากนั้นสถานที่ทดลองสวนยางที่นาบอนทุ่งสง และคอหงษ์ ก็ได้รับการปรับปรุงให้เป็นสถาบันวิจัย ซึ่งจะมีส่วนช่วยโครงการทำสวนยางอย่างมาก

10) การพัฒนาที่ดิน ความมุ่งหมายในเรื่องนี้เพื่อช่วยให้ครอบครัวเกษตรกรมีที่ดินของตนเอง และเพื่อจะได้แปรสภาพจากเกษตรกรกรรมเลียงเฉพาะครอบครัวเป็นเกษตรกรกรรมพาณิชย์ ฉะนั้น จะได้ดำเนินการจำแนกประเภทที่ดินต่อไป และขยายโครงการอนุรักษ์ที่ดินออกไปอีก รวมทั้งทำการสำรวจความอุดมสมบูรณ์ของที่ดินอีกด้วย

2. แผนพัฒนาการศึกษา

ในด้านการศึกษา นอกจากจะจัดให้การศึกษาด้านต่างๆ แล้ว แผนพัฒนายังมุ่งหมายจะให้การศึกษาเพื่อให้ประชาชน มีความสามารถที่จะส่งเสริมเศรษฐกิจของชาติได้ด้วย

1) การประถมศึกษา

(1) จัดตั้งโรงเรียน ประชาบาล ในท้องถิ่น ที่ยังไม่มีโรงเรียนปีละ 200 โรงเรียน ระหว่างปี พ.ศ. 2507—2509

- (2) จัดตั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ ในเขตที่ห่างไกลชุมชนปีละ 2 โรง
- (3) จัดตั้งโรงเรียนสอนคนหูหนวกภาคละ 1 โรง
- (4) ขยายการประถมศึกษาในท้องที่ ๆ ได้ประกาศใช้การศึกษากลับเป็น 7 ปี และกำหนดให้รับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ได้ปีละ 200,000 คน

2) การมัธยมศึกษา

- (1) จัดตั้งโรงเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ ตามอำเภอใหญ่ ๆ และโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญตามจังหวัดใหญ่ ๆ เพิ่มขึ้น
- (2) ทดลองโครงการโรงเรียนมัธยมแบบประสมในภาคต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

3) อาชีวศึกษา

- (1) ให้การสนับสนุนในด้านการเงินแก่โครงการอาชีวศึกษาเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในสาขาเกษตรกรรม ก่อสร้าง ช่างกล คมนาคม ช่างไฟฟ้า และช่างรังวัด เพื่อผลิตช่างฝีมือในสาขาดังกล่าว
- (2) ส่งเสริมให้มีอาคารเรียน อุปกรณ์ที่ทนแรง และวัสดุที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนด้านอาชีวศึกษา ทั้งอบรมให้นักเรียนทุกคนได้มีความชำนาญทางภาคปฏิบัติ
- (3) โครงการโรงเรียนเกษตรกรรม: จะจัดตั้งโรงเรียนเกษตรกรรมขึ้นมาตรฐานชั้น 3 แห่ง ในภาคต่าง ๆ และจะขยายโรงเรียนเกษตรกรรมแผนใหม่ ซึ่งให้การอบรมระยะสั้นใช้เวลา 5 เดือนแก่ผู้ที่มีที่ดินของตนเอง
- (4) โครงการวิทยาลัยเทคนิค: จัดตั้งวิทยาลัยเทคนิคขึ้นใหม่อีก 2 แห่ง ที่จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดตาก วิทยาลัยเกษตรกรรมและช่างกล ที่จังหวัดขอนแก่นซึ่งเริ่มงานแล้ว ก็จะได้รับการปรับปรุงให้เป็นมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป
- (5) โครงการโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นสูงและโรงเรียนการช่าง ส.ป.อ.: จัดตั้งโรงเรียนอาชีวศึกษาชั้นมัธยมปลายอีก 4 แห่ง และจัดตั้งโรงเรียนการช่าง ส.ป.อ. มาตรฐานชั้นภาคละ 3 แห่ง เพื่อเปิดสอนวิชาก่อสร้าง ช่างกล ช่างเครื่องยนต์ ช่างโลหะ ช่างวิทยุ และคมนาคม เป็นต้น

(6) โครงการระยะสั้น : จัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่สำหรับสอนด้านอาชีวศึกษาระยะเวลาสั้นตามท้องที่ต่าง ๆ ของประเทศ

(7) โครงการโรงเรียนฝึกหัดครูอาชีวศึกษา : จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูอาชีวศึกษาที่มีมาตรฐานสูงขึ้น 2 โรงเรียน ในขั้นแรกนี้จะผลิตครูที่มีคุณภาพได้ปีละ 460 คน และต่อไปจะเปิดอีก 2 โรงเรียน

4) การฝึกหัดครู

(1) ปรับปรุง และขยายการฝึกหัดครู ให้พอเพียงกับ ความต้องการของโรงเรียน และสถานศึกษาฝึกหัดครู

(2) เพิ่มการผลิตครู ที่มีวุฒิเหมาะสมสำหรับชนบทให้มากขึ้น

(3) เร่งอบรมครูประจำการให้มากขึ้น

5) การอุดมศึกษา เนื่องจากมีความต้องการผู้ชำนาญงานในด้านวิศวกรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ และการแพทย์ อย่างรีบด่วน ดังนั้นแผนพัฒนาจึงวางโครงการไว้ดังต่อไปนี้

(1) ปรับปรุงคณะแพทยศาสตร์ที่มีอยู่ทั้ง 3 แห่ง

(2) ขยายมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(3) จัดตั้งมหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้มีการสอนหนักไปในสาขาวิชาเกษตรกรรม วิศวกรรม และวิทยาศาสตร์

(4) จัดตั้งสถาบันพัฒนาการบริหาร เปิดสอนระดับปริญญาโทในสาขา รัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารธุรกิจ การสถิติประยุกต์ และวิชาเศรษฐศาสตร์ พัฒนาการ และอบรมวิชาเศรษฐศาสตร์พัฒนาการแก่ข้าราชการประจำการ

(5) ขยายคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(6) ขยายคณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(7) ปรับปรุงคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(8) ปรับปรุงสถานศึกษาฝึกหัดครูที่ให้มีปริญญา

การปรับปรุงดังกล่าว จะรับนิสิต และนักศึกษาเข้าเรียนในสถาบันอุดมศึกษาได้ประมาณ 4,600 5,000 และ 5,400 คน ในปี พ.ศ. 2507, 2508 และ 2509 ตามลำดับ

3. แผนพัฒนาการสาธารณสุข

แผนพัฒนาการสาธารณสุขมุ่งขยายและปรับปรุงบริการรักษาพยาบาล และส่งเสริมสุขภาพโดยทั่วไปของประชากร โดยจัดระบบการควบคุมโรคติดต่อ การสุขาภิบาล และการอนามัยแม่และเด็ก งบประมาณส่วนที่จัดสรรสำหรับบริการสาธารณสุขระยะหลัง (พ.ศ. 2507—2509) ของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ มากกว่าระยะแรก (พ.ศ. 2504—2506) ส่วนใหญ่ของเงินงบประมาณจะใช้ในการป้องกันการส่งเสริมสุขภาพอนามัย การรักษาพยาบาล และในการวิจัย ระยะปี พ.ศ. 2504—2506 นั้น ได้ใช้เงินก้อนใหญ่ไปในการควบคุมโรคติดต่อ

ได้วางแผนพัฒนาขยายบริการสาธารณสุขออกไปดังนี้

1) สถานอนามัยส่วนภูมิภาค ยกฐานะของสถานอนามัยชั้นสอง 701 แห่ง ขึ้นเป็นสถานอนามัยชั้นหนึ่ง ปละ 10—15 สถานี แต่ละสถานีจะมีเตียงคนไข้ 10 เตียง นายแพทย์ 1 คน พยาบาล 1 คน เจ้าหน้าที่สุขาภิบาล 1 คน และผดุงครรภ์ 1 คน และจะจัดตั้งสถานอนามัยชั้นสองตามหมู่บ้านขึ้นอีกประมาณปีละ 15 สถานี

2) การสุขาภิบาลและน้ำดื่ม น้ำใช้ ปรับปรุงเกี่ยวกับการจัดให้มีน้ำสะอาด และการกำจัดสิ่งปฏิกูล และจะขยายงานออกไปอีก 200 หมู่บ้าน นอกจากนั้นก็จะอบรมเจ้าหน้าที่อนามัยประจำท้องถิ่นเพื่อให้ทำงานตามโครงการ

3) การอนามัยโรงเรียน หน่วยอนามัยโรงเรียนเคลื่อนที่ 8 หน่วย ได้ออกตรวจและให้การรักษาตามโรงเรียนประถม และมัธยมในเขตพระนครและธนบุรีมากกว่า 184 แห่ง มีโครงการที่จะขยายบริการออกไปตามชนบทโดยเพิ่มหน่วยเคลื่อนที่อีก 13 หน่วย แต่ละหน่วยมีนายแพทย์ 1 คน พยาบาล 2 คน และทันตอนามัย 1 คน

4) การอนามัยแม่และเด็ก เวลานี้มีสถานสงเคราะห์แม่และเด็กอยู่ 3 แห่ง อยู่กรุงเทพฯ เชียงใหม่และนนทบุรี เป็นสถานที่สำหรับผดุงครรภ์และเจ้าหน้าที่ และ มีหน่วยสงเคราะห์แม่และเด็กเคลื่อนที่อยู่ 3 หน่วย ประจำภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนพัฒนาจะจัดให้มีหน่วยสงเคราะห์แม่และเด็ก จังหวัดละหน่วย นอกจากนั้นก็จะจัดให้มีการสอนและอบรมผดุงครรภ์ที่โรงเรียนผดุงครรภ์ในจังหวัดพระนคร ลำปาง และขอนแก่น และจะจัดตั้งโรงเรียนผดุงครรภ์ที่จังหวัดยะลา

5) โภชนาการ ตามแผนพัฒนาจะมีศูนย์อบรมโภชนาการตั้งอยู่ที่อุบลราชธานี 1 แห่ง และที่นอก 1 แห่ง จะให้ความรู้ด้านโภชนาการโดยการสาธิต และโดยสื่อมวลชน ส่วนการแจกจ่ายนม และไวตามิน ก็จะดำเนินต่อไป และยังจะเพิ่มการผลิตเกลืออนามัยและน้ำมันตับปลาขึ้นอีกด้วย

6) การสอน อบรม และการวิจัย โรงเรียนพยาบาลต่างๆ จะรับนักเรียนพยาบาลเข้าเรียนเพิ่มขึ้นเป็นปีละ 300 คน และรับนักเรียนครูพยาบาล 60 คน จะเปิดโรงเรียนพยาบาลเพิ่มขึ้นที่จังหวัดสงขลาและจันทบุรี โรงเรียนผู้ช่วยพยาบาลที่จังหวัดอุบลและนราธิวาส จะอบรมนักเรียนได้ปีละ 150 คน และอบรมเจ้าหน้าที่เทคนิคประจำห้องทดลองได้ปีละ 10 คน คณะแพทยศาสตร์ทั้ง 3 แห่งจะผลิตแพทย์ได้ปีละ 280—300 คน นอกจากนั้นจะจัดตั้งสถานวิทยาศาสตร์สาธารณสุขแห่งชาติขึ้นอีกด้วย เพื่อจะทำการศึกษาสมุนไพร วิเคราะห์อาหารและยา และหาสมุญฐานโรคต่าง ๆ

4. แผนพัฒนาการสงเคราะห์เด็ก

โครงการต่างๆ ตามแผนพัฒนาของกรมประชาสงเคราะห์ที่มีผลต่อเด็กได้แก่ โครงการนิคมสร้างตนเอง โครงการพัฒนาชุมชนและชนบท โครงการอาคารสงเคราะห์ การจัดหางานและการประกันสังคม บริการสาธารณสุขบริการ และบริการสงเคราะห์อื่น ๆ

1) โครงการนิคมสร้างตนเอง ประมาณ 6,500 ครอบครัว จะได้รับที่ดินจัดสรรใน 3 จังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในนิคมเหล่านี้จะจัดให้มีถนน ไร่สาธิต เครื่องมืออุปกรณ์ที่ดิน โรงเรียน บ่อน้ำ และให้ความช่วยเหลือทางการเงิน และจะส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในครอบครัวที่ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น

นิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา จะได้รับการปรับปรุงและขยายให้รับสมาชิกใหม่ได้อีก 1,000 ครอบครัว และแจกจ่ายพันธุ์ปศุสัตว์ เมล็ดพันธุ์พืชแก่สมาชิก และสร้างโรงเรียนและสถานอนามัยเพิ่มขึ้น หน่วยพัฒนาสงเคราะห์ชาวเขาเคลื่อนที่ก็จะได้ออกไปช่วยเหลือและแนะนำประมาณว่าชาวเขาจำนวน 140,000 ถึง 210,000 คน จะได้รับประโยชน์จากหน่วยเคลื่อนที่

ครอบครัวจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 30,000 ครอบครัว จะได้รับความช่วยเหลือให้อพยพลงไปยังถิ่นฐานอยู่ในจังหวัดภาคใต้

2) บริการสงเคราะห์เยาวชน มีการฝึกอบรมเด็กที่ประพฤติดี ให้ความช่วยเหลือทางการเงิน ให้บริการสงเคราะห์แก่เด็กอนาถา และปรับปรุงศูนย์เยาวชน

3) การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท ประมาณว่ากว่า 60% ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการสงเคราะห์ผ่านทางโครงการพัฒนาชุมชน สำหรับการพัฒนาชนบทก็จะหนักไปในทางจัดสร้างถนนในชนบท ขุดบ่อน้ำ สร้างทำนบกั้นน้ำ และขุดคู ศูนย์วิชาการเพื่อพัฒนาชุมชนที่จังหวัดอุบลราชธานีและยะลา ก็จะมีการปรับปรุงให้เข้มแข็งยิ่งขึ้นและจะตั้งศูนย์ชนใหม่ที่จังหวัดอุดรธานี

4) บริการสาธารณสุข การกำจัดแหล่งเสื่อมโทรม และโครงการอาคารสงเคราะห์จะช่วยให้ครอบครัวในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี 5,000 ครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ได้มีที่อยู่อาศัยดีขึ้น ในส่วนภูมิภาคก็จะได้เร่งหนักไปในทางจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ และในทางการวางผังเมือง ในเรื่องน้ำก็มีโครงการจะจัดตั้งการประปาขึ้นอีก 19 แห่ง และจะขยายการประปาที่มีอยู่ 72 แห่งออกไปอีก นอกจากนี้ยังจะได้ขยายระบบการระบายน้ำเมื่อฝนตกเพื่อกำจัดขุขี้ด้วย

5. แผนพัฒนาการขนส่งและคมนาคม

จะพัฒนาการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ปัจจุบันทางหลวงแผ่นดินที่มีอยู่ส่วนมากอยู่ในสภาพไม่ดี แคลบ และบางตอนใช้การได้แต่ในฤดูแล้งเท่านั้น ตามแผนพัฒนาจะได้ปรับปรุงทางหลวงเป็นระยะทาง 6,100 ก.ม. และสร้างใหม่อีก 720 ก.ม.

ทางหลวงจังหวัดและการรถไฟก็จะได้รับการปรับปรุงเช่นเดียวกัน และจะหนักไปในทางสำรวจ ปรับปรุงการบริหาร และประสิทธิภาพของงาน

การพัฒนาการขนส่งทางน้ำจะมีการสำรวจสันดอนปากน้ำเจ้าพระยา การขุดลอกและสำรวจร่องน้ำจังหวัดปัตตานี สงขลา ภูเก็ต และอำเภอกันตัง และจะได้ทำการสำรวจท่าเรือศรีราชาขั้นสุดท้าย

สายการบินและบริการการบินพลเรือนก็จะได้มีการปรับปรุงและขยายขึ้นอีก การบินพาณิชย์ระหว่างประเทศก็จะได้ปรับปรุงต่อไป และยังมีแผนที่จะปรับปรุงการสื่อสารทางอากาศ การควบคุมการจราจรทางอากาศ และสนามบินในต่างจังหวัด ด้วย

บริการไปรษณีย์และโทรเลข วิทยุ โทรพิมพ์ และโทรคมนาคม ก็จะได้รับปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ในแผนพัฒนายังจะจัดให้มีการใช้ระบบไมโครเวฟในภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเปิดให้บริการโทรพิมพ์ระหว่างกรุงเทพ ฯ กับญีปุ่น และกรุงเทพ ฯ กับมะนิลา

6. แผนพัฒนาการพลังงาน

ระหว่างปี พ.ศ. 2504—2509 โครงการพัฒนาการพลังงานจะใช้เงินถึง 4,100 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2505 ความต้องการที่จะใช้พลังงานไฟฟ้าขึ้นสูงถึง 178,000 กิโลวัตต์ และคาดว่าในปี พ.ศ. 2509 ความต้องการจะขึ้นถึง 311,000 กิโลวัตต์

1) พลังงานไฟฟ้าจากพลังน้ำ เมื่อเครื่องกำเนิดไฟฟ้าทั้ง 8 เครื่องของโครงการยันฮัตติตตั้งเสร็จ จะผลิตพลังงานไฟฟ้าได้สูงสุด 560,000 กิโลวัตต์ โครงการย่อย หน่าพองและน่านพุง เมื่อสร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2508 จะให้พลังงานไฟฟ้าได้ 25,000 และ 63,000 กิโลวัตต์ ตามลำดับ

2) พลังงานไฟฟ้าจากไอน้ำ โรงไฟฟ้าจากไอน้ำที่บางกรวยซึ่งผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ 150,000 กิโลวัตต์ และโรงไฟฟ้าลิกไนต์ที่จังหวัดกระบี่ซึ่งผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ 40,000 กิโลวัตต์ เป็นงานตามแผนพัฒนาซึ่งสร้างเสร็จและเปิดใช้การแล้ว ส่วนการไฟฟ้าลิกไนต์ที่แม่เมาะซึ่งผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ 12,500 กิโลวัตต์ และโรงไฟฟ้าวัดเลียบและสามเสนซึ่งผลิตพลังงานไฟฟ้าได้ 41,300 กิโลวัตต์นั้น ยังจะใช้ทำงานต่อไป

3) พลังงานไฟฟ้าจากเครื่องดีเซล จะย้ายเครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซลที่มีอยู่แล้วไปไว้ยังที่ซึ่งไม่ได้พลังงานไฟฟ้าจากส่วนกลาง

4) การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า จะปรับปรุงการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้
ทันสมัย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะจัดการจ่ายกระแสไฟฟ้าแก่ 36 จังหวัดในเขต
โครงการยันฮี 8 จังหวัดในเขตการไฟฟ้ากระบี่ และอีก 8 จังหวัดในภาคตะวันออก
เฉียงเหนือ

5) การสำรวจพลังงานไฟฟ้า จะทำการสำรวจแหล่งที่มีพลังน้ำเพื่อผลิต
ไฟฟ้าต่อไปอีก โดยเฉพาะในภาคใต้ซึ่งไม่สามารถจะรับกระแสไฟฟ้าจากโครงการ
ยันฮีได้

ภาค 4

สรุปและเสนอแนะ

ใน 3 ภาคข้างต้น ได้กล่าวถึงความต้องการต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชน ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานไว้แล้ว จึงอาจสรุปและตั้งข้อเสนอแนะ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ข้อใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจสังคม 2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพอนามัย และ 3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการศึกษาและการพัฒนากำลังคน

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจสังคม

ปัญหาเศรษฐกิจสังคมที่นำมากล่าวในที่นี้ได้แก่

- 1) การเศรษฐกิจทั่วไป
- 2) ประชากร
- 3) การเกษตร อาหารและโภชนาการ
- 4) สังคมสงเคราะห์

1) ปัญหาที่เกี่ยวกับการเศรษฐกิจทั่วไป อาจสรุปได้ดังนี้

(1) รายได้เฉลี่ยรายหัวของประชากรต่ำ คิดเป็นมูลค่าเพียงประมาณ 2,000—2,200 บาท (ปี พ.ศ. 2504—2506) แสดงว่ามาตรฐานการครองชีพของประชาชนยังอยู่ในระดับต่ำ

(2) ขาดแคลนกำลังคนทางช่างฝีมือ และขาดความรู้ทางเทคนิค

(3) คุณลักษณะเสียเปรียบ

(4) การคมนาคมและการขนส่งไม่สะดวกและไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องการทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงจังหวัดที่ดีสำหรับการขนส่งผลผลิตทางเกษตรไปสู่ตลาดซึ่งจะเป็นการส่งเสริมการค้าระหว่างท้องถิ่น

(5) การสูญเสียเปล่าซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากการใช้และการบริโภค

(6) แม้ว่าในระยะนี้ได้มีการพัฒนาแหล่งพลังงานไฟฟ้าจากกำลังน้ำมาใช้แล้วก็ตาม ราคาจำหน่ายกระแสไฟฟ้าก็ยังสูงสำหรับคนทั่วไป

ข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ควรดำเนินการดังนี้

- (1) ควรวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ทางเศรษฐกิจและกำลังคน
- (2) ควรวิจัยความต้องการของตลาดการค้าต่างประเทศให้มากขึ้น
- (3) ควรขยายโครงการสร้างถนนหนทางเพิ่มให้มากขึ้น
- (4) ควร ปรับปรุงวิธี การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ ให้ มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- (5) ควรลดราคาจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้ต่ำลงเพื่อให้มีการใช้กันมากขึ้น

2) **ประชากร** ในระยะนี้ปรากฏว่าการเพิ่มจำนวนประชากรมีอัตราสูง จำนวนเด็กมีมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนประชากร และคาดว่าใน 15 ปีข้างหน้าก็จะยังไม่เปลี่ยนแปลงไปจากนี้มากนัก และเนื่องจากเด็กส่วนใหญ่เป็นผู้บริโภคมากกว่าเป็นผู้ผลิต ข้อมเป็นภาระแก่การเศรษฐกิจของชาติ และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

อนึ่ง การอพยพของคนยากจนและว่างงานมาสู่พระนคร — ธนบุรี หรือเมืองใหญ่ เพื่อแสวงหารายได้และโชคลาภนั้น เป็นสาเหตุให้การอยู่แออัดเกินไป และก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมด้วย

ข้อเสนอแนะ มีดังต่อไปนี้

(1) ควรจะพิจารณาเรื่อง การวางแผนครอบครัวอีก ให้มีการลด อัตราการเกิดเพื่อจะได้ทำให้อัตราประชากรที่เป็นเด็กลดต่ำลง

(2) ควรปรับปรุงและขยายการศึกษาออกไปยังส่วนภูมิภาค และควรส่งเสริมให้ชาวนชนบทมีงานทำมากขึ้น เพื่อลดการอพยพเข้าสู่พระนคร—ธนบุรี

3) **การเกษตร อาหารและโภชนาการ** ปัญหาที่สำคัญมีดังนี้

- (1) จังหวัดต่างๆ ยังขาดแคลนเจ้าหน้าที่อาหารและเกษตรที่มีคุณสมบัติ

เหมาะสม

(2) ชาวนาและชาวสวนขาดความรู้ทางหลักวิชาเกษตรกรรม

(3) ขาดแคลนปุ๋ยและยาฆ่าแมลง แม้ว่าจะซื้อจากต่างประเทศเป็นจำนวนมากแล้วก็ตาม

(4) อุตสาหกรรมห้องเย็นและบรรจุกระป๋องไม่พอเพียง จึงทำให้ปลาและอาหารทะเลในภาคตะวันออกเนืองเนื่อและภาคเหนือมีราคาสูงมาก และทำให้บางท้องถิ่นมีผักและผลไม้เหลือเฟือ แต่บางท้องถิ่นขาดแคลนและมีราคาสูง

(5) อาหารเนื้อไม่พอแก่การบริโภค โดยเฉลี่ยแล้วคนไทยบริโภคอาหารประเภทเนื้อสัตว์น้อยเกินไป

(6) อาหารนมและผลิตภัณฑ์จากนมไม่เพียงพอ ต้องสั่งจากต่างประเทศมาก

(7) ปริมาณปลาน้ำจืดไม่เพียงพอแก่การบริโภค มีบ่อเลี้ยงปลาและการแจกพันธุ์ปลาน้อยเกินไป

(8) ยังมีประชาชนจำนวนมากที่ป่วยเป็นโรคคอตีบ เพราะขาดไอโอดีน เป็นโรคเหน็บชาเพราะขาดไทอามีน และเป็นโรคพยาธิลำไส้บางชนิด เช่น พยาธิใบไม้ เพราะบริโภคปลา กุ้ง และหอยดิบ

(9) มีการปลูกพืชแต่เพียงอย่างเดียว หรือสองอย่างเท่านั้น เมื่อดินฟ้าอากาศและตลาดไม่อำนวย จึงก่อให้เกิดผลเสียหายทางเศรษฐกิจ

(10) ที่ดินสำหรับเพาะปลูกเป็นอันมากยังไม่อยู่ในเขตชลประทาน

(11) ขาดความรู้ในเรื่องเด็กขาดอาหารที่จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะเวลาที่เด็กหย่านม และวัยก่อนเข้าเรียน

ข้อเสนอแนะ การแก้ไขปัญหาคควรดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ควรรอบร้อมและผลิตเจ้าหน้าที่เกษตรเพื่อส่งออกไปปฏิบัติงานในต่างจังหวัดยิ่งกว่านั้นควรจัดการอบรมและผลิตนักโภชนาการและนักเคหศาสตร์ เพื่อส่งออกไปดำเนินงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ในโครงการพัฒนาอนามัยท้องถิ่น และโครงการพัฒนาชุมชน

(2) ควรบรรจุวิชาเกษตรกรรมเข้าไว้ในหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ เพื่อให้ความรู้แก่ชาวไร่ ชาวนาอย่างทั่วถึง โดยจัดหน่วยเคลื่อนที่และจัดสอนหลักสูตรระยะสั้น

- (3) ควรจะมีโครงการผลิตปุ๋ยและยาฆ่าแมลงเพื่อจำหน่ายในราคาถูก
- (4) ควรขยายกิจการด้านอุตสาหกรรมห้องเย็น เพื่อช่วยให้การเก็บรักษาอาหารมีปริมาณพอเพียงแก่การบริโภคในประเทศ และส่งออกไปขายต่างประเทศ
- (5) ควรเพิ่มปริมาณผลิตภัณฑ์จากเนื้อสัตว์ให้มากขึ้น เพื่อประชาชนจะได้บริโภคในราคาถูก
- (6) ควรขยายการเลี้ยงโคนม และส่งเสริมให้มีการผลิตอาหารนมให้มากขึ้น
- (7) ควรเร่งส่งเสริมการประมงน้ำจืดให้มากขึ้น
- (8) ควรส่งเสริมการบริโภคเกลืออนามัยและข้าวซ้อมมือ เพื่อป้องกันการเป็นโรคคอพอกและเหน็บชา
- (9) ควรส่งเสริมให้มีการปลูกพืชหมุนเวียนหลาย ๆ อย่างแทนการปลูกพืชแต่เพียงอย่างเดียว เพื่อป้องกันความเสียหายอันเกิดจากราคาในท้องตลาดเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
- (10) ควรขยายการชลประทานออกไปอย่างกว้างขวาง เพื่อเพิ่มผลผลิตให้มากขึ้น
- (11) ควรมีการวิจัยค้นคว้าเรื่องอาหาร และโภชนาการของทารก และเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่อยู่ในวัยก่อนเข้าเรียน

4) การสังคมสงเคราะห์ มีปัญหาทางสังคมหลายอย่างทั้งในเมืองและชนบท เป็นต้นว่า ปัญหาที่เนื่องมาจากแหล่งเสื่อมโทรม ซึ่งมีอยู่ทั่วไปในเมืองใหญ่ ความยากจน ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ การแตกแยกในครอบครัว เด็กไร้ผู้ปกครอง เด็กกำพร้า เด็กพิการทั้งทางกายและจิต เด็กเถร เด็กวัยรุ่นว่างงาน เด็กขาดการฝึกอบรมทางวิชาชีพ และเด็กไม่มีความสามารถที่จะใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ในปัจจุบันนี้สถิติทําเป็นเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาดัง ๆ เหล่านี้มีอยู่น้อยมาก

ข้อเสนอแนะ เห็นสมควรที่จะเสนอแนะให้ดำเนินการโดยรับด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาดัง ๆ เกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์ตามแนวทางดังต่อไปนี้

- (1) ควรมีการสำรวจเพื่อศึกษาให้เข้าใจสภาวะ และขอบข่ายของแต่ละปัญหา

(2) บริการสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ ที่ดำเนินอยู่แล้วในปัจจุบันนี้ ควรจะติดต่อประสานงานกันอย่างใกล้ชิด

(3) ควรสนับสนุนการจัดตั้งองค์การ หรือศูนย์บริการสังคมสงเคราะห์ให้เพิ่มมากขึ้น และเมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วควรให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่

(4) ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษแก่การปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม โครงการอาคารสงเคราะห์ การจัดหาที่อยู่สำหรับคนยากจน และการแนะแนวอาชีพ เพื่อช่วยให้เด็กวัยรุ่นและหนุ่มสาวได้รับความรู้ความชำนาญในการดำรงชีวิตให้เหมาะสมและเป็นพลเมืองดี และการฝึกอบรมเด็กวัยรุ่นผู้กระทำผิดให้กลับเป็นคนดี

(5) เจ้าหน้าที่ต่างๆ ซึ่งปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ควรเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญในงานนั้นๆ โดยเฉพาะ บริการสังคมสงเคราะห์ควรมีเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญการในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยาประจำโรงเรียน จิตแพทย์ และเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการแนะนำและแนะแนวต่าง ๆ

(6) สโมสรเยาวชน ศูนย์เยาวชน และกิจกรรมต่างๆ สำหรับเยาวชน ควรได้รับการปรับปรุงส่งเสริมให้ดีขึ้น และขยายให้มีจำนวนมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

1) การฝึกอบรม เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนระหว่างนายแพทย์ พยาบาล ผดุงครรภ์ และเจ้าหน้าที่เทคนิคการแพทย์ กับจำนวนประชากรของประเทศไทยแล้ว จะเห็นว่าอัตราส่วนต่ำกว่าของมาตรฐานสากลหลายเท่า แสดงว่าประเทศไทยยังขาดแคลนนายแพทย์ พยาบาลผดุงครรภ์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิคการแพทย์อยู่เป็นอันมาก โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาค

ข้อเสนอแนะ สมควรที่จะเร่งผลิตนายแพทย์ พยาบาลผดุงครรภ์ และผู้ช่วยพยาบาลให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอีกพอสมควร เพื่อปรับปรุงสถานะการทางสุขภาพอนามัยโดยทั่วไปของคนไทยให้ดีขึ้นอย่างรวดเร็ว ยิ่งกว่านั้นสิ่งที่ควรทำอีกอย่างหนึ่ง คือ จำเป็นจะต้องหาทางจูงใจให้นายแพทย์และพยาบาลอยากออกไปทำงานในต่างจังหวัดมากขึ้น

2) ด้านบริการ โรงพยาบาล เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ ยังขาดแคลนอีกมาก

ข้อเสนอแนะ โรงพยาบาล เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ ควรจัดเพิ่มให้มีจำนวนมากขึ้นโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ และให้มีปริมาณพอเหมาะกับจำนวนนายแพทย์และพยาบาลที่เพิ่มขึ้น เพื่อจะได้ใช้สิ่งเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ เนื่องจากสิ่งต่างๆ ดังกล่าวขาดแคลนมากที่สุดในส่วนภูมิภาค ดังนั้นจึงควรเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ในส่วนภูมิภาคก่อน และโดยเร็วที่สุด

3) **การวิจัย** มีความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ในการวินิจฉัยโรค การรักษาโรค และโดยเฉพาะการควบคุมป้องกันโรคต่างๆ ให้ได้ผลยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ การวิจัยทางการแพทย์และสุขภาพอนามัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวกับการตายของทารกและเด็ก ควรจัดให้มีการวิจัยมากขึ้น และควรขยายขอบข่ายของงานวิจัยในเรื่องนั้นๆ ให้กว้างยิ่งขึ้น

4) **สุขศึกษา**

(1) **สุขภาพอนามัยของมารดาและเด็ก** เนื่องด้วยส่วนใหญ่ของหญิงไทยที่เป็นมารดา ยังขาดความรู้เรื่องสุขภาพอนามัยของเด็ก จึงเป็นเหตุให้อัตราการเจ็บป่วยและการตายของเด็กสูง ซึ่งเป็นสิ่งที่จะก่อให้เกิดผลเสียหายอย่างใหญ่หลวง

ข้อเสนอแนะ ควรอาศัยการศึกษาผู้ใหญ่ช่วยแก้ปัญหา และควรสอนเน้นหนักถึงความสำคัญของวิชาบริหารทารกในหลักสูตรวิชาเคหศาสตร์ของโรงเรียน

(2) **การปรับปรุงอนามัยในชนบท** การสาธารณสุข และการสุขาภิบาลในชนบทยังอยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรม ทั้งนี้เนื่องด้วยประชาชนขาดความรู้เรื่องการสุขาภิบาลและสุขภาพอนามัยใน 69 จังหวัดมีหมู่บ้านรวมทั้งสิ้น 39,982 หมู่บ้าน แต่ได้รับความช่วยเหลือให้มีบ่อน้ำ และส้วมที่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลเพียง 3,029 แห่งเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ ควรอาศัยการศึกษาผู้ใหญ่แก้ปัญหาต่างๆ และดำเนินงานต่อเนื่องกันไปตามโครงการพัฒนาชุมชน ยิ่งกว่านั้นสิ่งที่จำเป็นที่สุดคือการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนเพื่อสร้างสุขนิสัยและทัศนคติที่ดีให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียน

(3) **อนามัยโรงเรียน** โรงเรียนต่างๆ ในเขตจังหวัดพระนคร—ธนบุรี ได้รับบริการต่างๆ เช่น การตรวจรักษาจากนายแพทย์และพยาบาล และการตรวจรักษาฟันจากทันตแพทย์ และทันตอนามัยอยู่บ้าง แต่โรงเรียนในต่างจังหวัดได้รับการตรวจและรักษาน้อยมาก

ข้อเสนอแนะ ควรเพิ่มจำนวนนายแพทย์ ทันตแพทย์ ทันตอนามัย และ พยาบาล เพื่อให้สามารถออกไปปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยอนามัยโรงเรียนได้บ่อยครั้ง ยิ่งขึ้น ทั้งภายในเขตจังหวัดพระนครธนบุรี และต่างจังหวัด ควรจัดหาทางส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างสุขนิสัยขึ้นในระหว่างที่อยู่ในโรงเรียน ดังนั้นครูจะต้องได้รับความช่วยเหลือให้สามารถสอนวิชาพลานามัยให้เกิดผลดียิ่งขึ้น การสร้างนิสัยเกี่ยวกับการเลือกและรู้จักกินอาหารที่มีประโยชน์ต่าง ๆ เช่น นม เนื้อ ไข่ ไขมัน ผักและผลไม้ต่าง ๆ ควรจะถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องกระทำเสมอ เพื่อให้การดำเนินงานได้ผลดี ควรจัดอาหารกลางวันขึ้นในโรงเรียนทุกแห่งสำหรับช่วยให้นักเรียนได้กินอาหารที่มีประโยชน์อย่างถูกต้องและได้สัดส่วนอย่างน้อยวันละ 1 มื้อ

5) **การควบคุมโรค** วัณโรค และไข้มาลาเรีย เป็นสาเหตุสำคัญของการตายในประเทศไทย เด็กเจ็บป่วยและตายด้วยโรคทั้งสองนี้มาก กามโรคเป็นโรคที่พบในคนหนุ่มสาวที่มีอายุระหว่าง 15—24 ปี เป็นส่วนมาก โรคต่างๆ ที่เป็นสาเหตุแห่งการตายของประชากรทั่วประเทศก็มักเป็นโรคที่เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่พลอยเป็นไปด้วย

ข้อเสนอแนะ โครงการควบคุมและป้องกันโรคต่างๆ เช่น โครงการควบคุมและป้องกันวัณโรค กามโรค ริดสีดวงตา เชื้อพยาธิ และโรคเลืงไส้ ไข่เลือดออก ซึ่งล้วนแต่เป็นโรคที่แพร่หลายในเด็กและหนุ่มสาว ควรจะได้ดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ตลอดจนปรับปรุงและขยายให้กว้างขวางออกไป

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาทางการศึกษาและการพัฒนากำลังคน

ปัญหาทางการศึกษาอาจแบ่งเป็นข้อใหญ่ๆ ได้ดังนี้ คือ

- 1) ปัญหาเกี่ยวกับครูที่มีวุฒิต่ำ
- 2) ปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนอาคารเรียน สนาม ที่ดินของโรงเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอน และตำราเรียน
- 3) ปัญหาเรื่องการขาดแคลนครู
- 4) ปัญหาเรื่องการจัดเจ้าหน้าที่ โรงเรียนที่ได้รับการฝึกฝน เฉพาะสาขาวิชา เช่น นักโภชนาการ ผู้แนะแนว และนักจิตวิทยาประจำโรงเรียน เป็นต้น

5) ปัญหาเกี่ยวกับการสูญเสียเปล่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวกับการสอบตกและเรียนซ้ำชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีอัตราสูง

1) การศึกษาในชั้นก่อนการศึกษาภาคบังคับ ประชากรที่เป็นเด็กมีจำนวนมาก และบิดามารดาต้องทำงานนอกบ้านมากขึ้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีโรงเรียน หรือ องค์การคอยดูแลเด็กในวัยนี้ ปัจจุบันนี้สถานให้การศึกษาและรับเลี้ยงเด็กมีมากในตัวเมือง และเอกชนเป็นผู้จัดมีประมาณ 83%

ข้อเสนอแนะ ควรจัดตั้งสถานศึกษาและรับเลี้ยงเด็กที่เป็นของรัฐบาล หรือ เทศบาลให้มากขึ้น ส่วนที่เป็นของเอกชนก็ควรจะสนับสนุนปรับปรุงให้ดี และมีจำนวนมากพอกับความต้องการ

2) การประถมศึกษา การศึกษาระดับนี้เผชิญปัญหาใหญ่หลายประการ เช่น ครูที่มีวุฒิไม่เหมาะสมมีจำนวนมาก อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อหนึ่งห้องเรียนสูง สภาพอาคารเรียนไม่เหมาะสม ขาดแคลนอุปกรณ์การศึกษา และวิธีวัดผลการเรียนของเด็กไม่ดีพอ

ข้อเสนอแนะ

(1) ครูที่ไม่มีวุฒิควรจะได้รับ การอบรมและส่งเสริมให้วุฒิสูงขึ้น
(2) ไม่ควรบรรจุครูที่มีวุฒิไม่เหมาะสมเข้าทำการสอนอีกต่อไป
(3) แบบเรียนและอุปกรณ์การศึกษาที่ราคาแพงเกินกว่าที่เด็กจะซื้อได้ ตลอดจนอาหารกลางวันสำหรับเด็ก ควรจัดหาและบริการให้เด็กโดยไม่คิดมูลค่า

(4) หาทางลดจำนวนเด็กสอบตก และเรียนซ้ำชั้นโดยวิธีวัดผลการเรียนที่เหมาะสม

(5) ควรให้มีงบประมาณสร้างอาคารเรียนพอกับการเพิ่มขึ้นของนักเรียน และควรมีนักเรียนไม่เกินห้องละ 40 คน

(6) ควรมีการแต่ง และ การผลิต หนังสือ ตำราเรียน ในทุก ๆ สาขาวิชาให้พอเพียงและโรงเรียนทุกแห่งควรมีห้องสมุด

(7) โครงการพัฒนาชุมชน และโครงการการศึกษาผู้ใหญ่ที่ดำเนินงานอยู่ในส่วนภูมิภาคโดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท ควรจะส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้ทักษะในการอ่านหนังสืออยู่เสมอ เพื่อบอกกันการลืม หรือกลับเป็นผู้อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ อีก ทั้ง ๆ ที่เคยอ่านออกและมีทักษะในการเขียนมาแล้ว

3) การมัธยมศึกษา นักเรียนที่จบชั้นประถมปีที่ 4 จำนวนประมาณร้อยละ 20 เท่านั้นที่สามารถเข้าเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาหนัก เพราะประเทศชาติต้องการกำลังคนที่มีความชำนาญงาน ซึ่งจะได้จากผู้ที่สำเร็จชั้น ประโยคมัธยมศึกษา

ประมาณ 3 ใน 4 ของครูสอนชั้นมัธยมศึกษายังมีวุฒิไม่เหมาะสมที่จะสอน นักเรียนในระดับนี้

ข้อเสนอแนะ

(1) ควรกำหนดคุณวุฒิของครูที่จะสอนในโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาให้สูงขึ้น
(2) ควรจะต้องมีการอบรมครูประจำการที่ยังมีวุฒิต่ำ
(3) นักเรียนควรมีโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล โรงเรียนมัธยมแบบประสมอาจจะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพได้ดังนี้

(4) ตำราและอุปกรณ์การศึกษา ตลอดจนอาคารเรียน โรงงาน และเครื่อง บริการความสะดวกต่าง ๆ ควรจัดหาให้พอเพียงเพื่อที่จะได้นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีความรู้ความสามารถดี

4) การอาชีวศึกษา การอาชีวศึกษาเผชิญปัญหาต่างๆ หลายอย่างเช่น การขาดแคลนครุทมวุฒิที่เหมาะสม อาคารสถานที่เรียน เครื่องมือ และวัสดุต่างๆ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิชาชีพที่ใช้มือ กล่าวคือต่างพากันรู้สึกว่าจะต่ำต้อยถ้าหากประกอบอาชีพที่ต้องใช้มือ

ข้อเสนอแนะ

(1) การอาชีวศึกษาควรจัดในระดับมัธยมศึกษา หรือสูงกว่านั้น
(2) ควรจะหาทางเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการอาชีวศึกษา และการประกอบอาชีพที่ใช้แรงงาน

(3) ควรจะปรับปรุง และ ขยายการ อาชีวศึกษา ระดับ วิชาชีพ ชั้นสูงให้พอเพียงกับความต้องการในด้านบุคคลากร ผู้ชำนาญงานสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

(4) การอาชีวศึกษาควรได้รับงบประมาณมากขึ้น เพื่อใช้จ่ายในการผลิตครู ขอรอุปกรณ์สร้างอาคาร วัสดุ และบริการอื่นๆ ที่จำเป็น

5) การฝึกหัดครู การศึกษาระดับฝึกหัดครูนั้น ไม่เพียงแต่มีครูไม่พอเท่านั้น แต่ยังขาดเจ้าหน้าที่การศึกษาที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นพิเศษ เช่น ในทางการแนะนำ การเรียนแนะแนวอาชีพ ตลอดจนทางการวัดผลการศึกษา ครูในสถานศึกษาฝึกหัดครู ส่วนมากยังขาดประสบการณ์และยังไม่มีวุฒิที่เหมาะสม

ในปัจจุบันนี้ อาคาร เครื่องมือ ห้องปฏิบัติการ โรงงาน ห้องสมุด ตลอดจนทั้งบ้านพักครูก็ยังมีไม่พอแก่ความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

(1) สถานศึกษาฝึกหัดครูควรได้รับการปรับปรุง และ ขยายเพื่อให้สามารถผลิตครูได้ประมาณ 220,000 คน ระหว่างปี พ.ศ. 2508—2523

(2) สถานศึกษาฝึกหัดครูมุ่งผลิตครู วิชาเฉพาะในสาขาที่ต้องการให้พอเพียง

(3) อาจารย์สอนในสถานศึกษาฝึกหัดครูควรมีคุณวุฒิ และได้รับการฝึกอบรมมาแล้วในระดับสูง และในอนาคตอันใกล้ในการบรรจุอาจารย์สอนในสถานศึกษาฝึกหัดครูควรบรรจุผู้ที่ได้รับปริญญาโทหรือเทียบเท่าเท่านั้น

(4) งบประมาณการฝึกหัดครูควรได้รับมากขึ้น เพื่อใช้จ่ายในการอบรมครูให้มีคุณวุฒิเหมาะสม เพื่อให้ครูในสถานศึกษาฝึกหัดครูมีโอกาสได้ศึกษาต่อในชั้นสูงๆ ขึ้นไป ตลอดจนเพื่อเป็นค่าก่อสร้างอาคารเรียน อุปกรณ์ห้องปฏิบัติการ โรงงาน และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ

(5) ควรจะส่งเสริมให้มีการวิจัยทางการศึกษาให้ กว้างขวาง มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

(6) การฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตร วิชาการศึกษา ควรจะยกเลิกให้เร็วที่สุดที่จะทำได้

(7) ในการผลิตครูชั้นประถมที่จะไปทำการสอนในชนบทนั้น นอกจากจะเน้นหนักในด้านวิชาการและวิชาชีพแล้ว ควรจะเปิดสอนวิชาที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน เช่น วิชาเกษตรกรรม เศรษฐศาสตร์ หัตถศึกษา อีกด้วย

ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับการศึกษาและการสร้างกำลังคน

(1) ควรจะหาช่องทางและวิธีการที่จะเพิ่มงบประมาณ การศึกษาจากจำนวนที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน คือ เพิ่มงบประมาณการศึกษาจาก 2—3% ให้เป็น 5—6% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประชาชาติ

(2) สถาบันอุดมศึกษาและการวิจัย สมควรจะได้รับการขยายให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเพื่อบ่มเพาะผลิตกำลังคนที่มีความสามารถออกไปเสริมสร้างความมั่นคงทางการศึกษาระดับต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะให้ห้จำนวนมากพอแก่ความต้องการของสถานศึกษาทั่วไปแล้ว จะต้องให้ห้จำนวนพอแก่ความต้องการของหน่วยราชการ องค์การอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม อีกด้วย

ถ้าถือว่าในปี พ.ศ. 2523 ประเทศไทยมีประชากร 53 ล้านคน และจำนวนผู้ที่ได้รับการศึกษาระดับสูงจะเพิ่มขึ้นพอสมควร ก็อาจคาดคะเนจำนวนผู้ที่มีความรู้สูงกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ระหว่าง พ.ศ. 2508—2523 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 10 ซึ่งแสดงว่าจำนวนนักเรียนในโรงเรียนทุกระดับจะต้องเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย คือ นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5—7 จะมากขึ้นประมาณ 5 เท่า และจะมากกว่า 3 เท่า ของนักเรียนมัธยมศึกษาสายสามัญ ส่วนจำนวนนักเรียนในมหาวิทยาลัยจะมากขึ้นถึง 2 เท่า และจะมากกว่านักเรียนอาชีวศึกษาระดับอาชีวศึกษาชั้นสูงถึง 5 เท่า และมากกว่านักเรียนอาชีวศึกษาระดับวิชาชีพชั้นสูงถึง 6 เท่า จากสิ่งทีกล่าวมานี้ อาจสรุปได้ว่า จำเป็นจะต้องคำนึงถึงเรื่องงบประมาณการศึกษา และปริมาณครูที่มีคุณภาพดี ซึ่งจะต้องขาดแคลนอย่างแน่นอน และอาจกล่าวได้ว่าจะมีบุคคลที่ได้รับการศึกษาคิดว่าปัจจุบันเป็นจำนวนมากเข้าร่วมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ตารางที่ 10 การคาดคะเนจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไป ปี พ.ศ. 2508 และ 2523 จำแนกตามระดับชั้น (คิดเป็นหน่วยพัน)

ระดับการศึกษา ชั้น และอายุ	พ.ศ. 2508			พ.ศ. 2523		
	จำนวน	จำนวน	%	จำนวน	จำนวน	%
	ตามอายุ	ที่เข้าเรียน	ที่เข้าเรียน	ตามอายุ	ที่เข้าเรียน	ที่เข้าเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5—7 (11—13)	2,373	575	24	3,947	2,762	70
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1—3 (14—16)	2,051	308	15	3,543	1,055	30
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4—5 (17—18)	1,212	33.4	2.8	2,166	190	8.8
มหาวิทยาลัย (19—22)	2,180	16.4	0.8	3,935	34.0	0.9
อาชีวศึกษาชั้นสูง (17—19)	1,785	53.7	3.0	3,198	299.0	9.3
วิชาชีพชั้นสูง (20—22)	1,607	10.5	0.6	2,903	69.0	2.4

หมายเหตุ การคาดคะเนข้างบน ใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. ในปี พ.ศ. 2523 ประเทศไทยจะมีพลเมือง 53 ล้านคน ตามที่นาย ฮาลเวอร์ กิลเล และ น.ส. ทิพย์ ชโลธร ได้คาดคะเนเอาไว้ โดยถือว่าอัตราเกิด และการตายลดลงเล็กน้อย

2. ในปี พ.ศ. 2523 นักเรียนในระดับชั้นประถมปีที่ 5—7 จะมีจำนวน ประมาณ 70% ของเด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์นี้ นักเรียนมัธยมศึกษาในสายสามัญและ สายอาชีพคิดเป็น 25% ของเด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์นี้ นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย และสถาบันวิชาชีพชั้นสูงประมาณ 3% ของผู้ที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์นี้

(3) ควรสนับสนุนเด็กยากจน แต่ฉลาด ให้ได้ศึกษาเล่าเรียน ไปจนจบชั้น อุดมศึกษาโดยการเพิ่มจำนวนและมูลค่าของทุนให้แก่เด็กฉลาด เพื่อเสริมสร้าง กำลังคนในระดับสูง

(4) ความปลอดภัยบนท้องถนน สาเหตุอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุเกี่ยวกับ รถยนต์ทำให้บุคคลบาดเจ็บและตายเป็นจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2505 เกิดอุบัติเหตุ 53 รายต่อรถยนต์ 1,000 คัน และ 26% ของผู้เสียชีวิตทั้งหมดเป็นเด็ก

ปัญหา^๕นี้ควรจะนำมาพิจารณาแก้ไขร่วมกันหลายฝ่าย ที่สำคัญที่สุดคือ เรื่อง นิรภัยศึกษาควรจะต้องสอนในชั้นประถมศึกษา^๕ ทั้งเห็นสมควรให้ความรู้เรื่อง^๕นี้แก่ ประชาชนโดยอาศัยสื่อมวลชน ควรสร้างถนนให้กว้างพอกับการจราจร และรักษา ให้อยู่ในสภาพที่ดีเสมอ^๕ นอกจากนั้นจำเป็นจะต้องฝึกอบรมเจ้าหน้าที่จราจรให้^๕มี ประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนกำหนดให้มีการควบคุมให้เป็นไปตามกฎจราจรโดย เข้มงวด และมีการตรวจตราสภาพเครื่องจักรกลของยานพาหนะให้อยู่ในสภาพที่ใช้ การได้ดี^๕

ພິມພາບ ທ່າງທຸ່ນສ່ວນຈຳກັດ ອັກສອນເຈົ້າຊົງທັດນີ້ (ແຜນພາບ
191 ສຳຖານຸຣາຊກຸ້ງ ນຳຮຸ່ງເລື່ອງ ພຣະນົດ ໂທ. 24
ນາຍສົທັດນີ້ ເຫວອັກສອນ ສຸພິມພິມໃນປີ 250